

Đời ngắn đừng ngủ dài

ROBIN SHARMA

Tác giả những cuốn sách nổi tiếng *The Monk Who Sold His Ferrari*, *The Leader Who Had No Title*, *Who Will Cry When You Die?*

NHÀ XUẤT BẢN TRẺ

Mục Lục

[Hãy là chính mình](#)
[Rào cản vô hình](#)
[Sức mạnh của sự đơn giản](#)
[Hoặc giỏi hoặc ra rìa](#)
[Nguyên tắc mở rộng thành công](#)
[Giữ đôi giày bóng láng](#)
[Lắng nghe kỹ](#)
[Ước mơ như David](#)
[Hãy làm ngay](#)
[Hãy tử tế](#)
[Không có lỗi](#)
[Một ngày mới](#)
[Lòng biết ơn](#)
[Nhanh chóng nhận lãnh trách nhiệm](#)
[Các ý tưởng đều vô giá trị](#)
[Mở to mắt](#)
[Biểu tượng huy hoàng](#)
[Hãy là người vô lý](#)
[Không phải mọi nhà lãnh đạo đều như nhau](#)
[Học từ lỗi lầm](#)
[Câu hỏi đúng](#)
[Khiêm nhường](#)
[Nhận hiệu nổi tiếng](#)
[Yêu quý xung đột](#)
[Đồng hồ đo trách nhiệm](#)
[Thèm khát sự phát triển](#)
[Lời ngợi khen không là gì](#)
[Chấp nhận là khôn ngoan](#)
[Nhà tư tưởng thanh cao](#)
[Dư luận chẳng là gì](#)
[Bạn biết đùa không?](#)
[Cách tăng quyền lực](#)
[Thói quen](#)
[Tìm giây phút tuyệt vời](#)
[Nghịch lý của lời khen](#)
[May mắn và quy luật](#)
[Hội chứng lưng lừa](#)
[Nỗ lực thêm một phần trăm](#)
[Có đi có lại](#)
[Nói điều bạn muốn](#)
[Lạc quan mãnh liệt](#)
[Lời nói yếm thế](#)
[Thoát khỏi vỏ sò](#)
[Đừng cố quá sức](#)
[Kiểm tra trước gương](#)
[Tìm những người bạn hay đòi hỏi](#)
[Đổi mới nơi bạn làm việc](#)
[Tự hào làm cha mẹ](#)
[Cỗ máy che giấu](#)
[Đừng chờ cơ hội đến](#)

Đời ngắn đừng ngủ dài

Tác giả: Robin Sharma

Tác giả những cuốn sách nổi tiếng *The Monk Who Sold His Ferrari*, *The Leader Who Had No Title*, *Who Will Cry When You Die?*

Người dịch: Phạm Anh Tuấn

Nhà xuất bản Trẻ

Số trang: 226

Ngày xuất bản: 05-2014

Giá bìa: 60.000VND

Chụp pic: Lens9x

Convert – Kiểm tra chính tả – Làm ebook: Bảo Yên

Ebook miễn phí tại : www.Sachvui.Com

eBook **Đời ngắn đừng ngủ dài** được thực hiện bởi các thành viên nhóm **Our Shared eBooks** và chỉ lưu hành nội bộ.

eBook này được làm với mục đích phi lợi nhuận, nhằm chia sẻ, phục vụ cộng đồng, góp phần nhỏ trong việc thúc đẩy **VĂN HÓA ĐỌC** cho các bạn không có điều kiện mua sách giấy.

Hãy mua sách trong điều kiện có thể để ủng hộ tác giả, dịch giả, NXB và đơn vị phát hành!

Do chúng tôi chưa thể liên hệ được với tác giả, dịch giả cũng như NXB để xin phép nên rất mong tác giả, dịch giả và bạn đọc thông cảm và lượng thứ.

Bản quyền eBook © **Our Shared eBooks**, 2016.

Dự án #10 | facebook.com/groups/OurSharedEbooks

Những điều tốt nhất trong đời đều đòi hỏi nỗ lực, cam kết và kỷ luật.
Người bạn Nido Qubein của tôi từng nói: “*Cái giá của kỷ luật bao giờ cũng rẻ hơn cái giá của nỗi đau hối tiếc.*” Hẳn rồi, ý tưởng này rất hiển nhiên.
Thế nhưng điều hiển nhiên nhất lại hay bị lãng quên nhất.

- Trích **Đời ngắn đừng ngủ dài**

ROBIN SHARMA

LL.B, LL.M là một trong những chuyên gia hàng đầu thế giới về huấn luyện nghệ thuật lãnh đạo và phát triển bản thân, với triết lý cốt lõi của ông là lãnh đạo không cần chức danh và thoải mái phát huy cao nhất năng lực của mình.

Ông là tác giả của 8 cuốn sách bestseller trên thế giới, trong đó có *The Monk Who Sold His Ferrari* (được dịch ra 55 thứ tiếng), *The Leader Who Had No Title* và *Who Will Cry When You Die?*. Robin đứng trong top 2 của cuộc khảo sát độc lập do trang leadergurus.net thực hiện để đánh giá ảnh hưởng của những nhà tư tưởng lãnh đạo trên toàn thế giới.

Ông là nhà sáng lập của Sharma Leadership International Inc., một công ty đào tạo với nhiều khách hàng nổi tiếng như FedEx, GE, IBM, Microsoft, Nike và Đại học Yale.

Bạn có thể tìm thêm thông tin về Robin Sharma và các bài huấn luyện của ông tại địa chỉ robinsharma.com.

Nếu đã cố làm mọi thứ nhưng sự việc vẫn không như kết quả bạn mong muốn, đừng cố quá sức. Nghỉ ngơi đi. Có thể mọi chuyện không hề sai. Có thể chưa đến lúc. Có thể cánh cửa này đóng lại nhưng cánh cửa khác đang mở ra. Và thông thường, một khi đã thực hiện điều bạn cho là tốt nhất, bạn đã tạo nên không gian cho điều tốt đẹp hơn sắp đến. Mọi điểm kết thúc đều mở ra một điểm khởi đầu mới.

- Trích *Đời ngắn đừng ngủ dài*

“Cuốn sách của Robin chứa đựng rất nhiều sự thông tuệ và lời khuyên sâu sắc, được trình bày ngắn gọn, đơn giản để ai cũng hiểu được, và nếu kiên nhẫn áp dụng thì hiệu quả sẽ rất to lớn.”

- John Spence, nhà tư vấn, diễn giả, tác giả cuốn sách *Letters to a C.E.O* và *Strategies for Success: The Keys to Success in College, Career and Life*

“Robin Sharma sở hữu cái tài năng rất hiếm hoi là viết được những cuốn sách thật sự khiến người ta đột phá trong đời.”

- Tiên sĩ Richard Carlson, tác giả cuốn sách bestseller *Don't Sweat the Small Stuff* của *New York Times*

Hãy là chính mình ☞ Rào cản vô hình ☞ Sức mạnh của sự đơn giản ☞
Hoặc giỏi hoặc ra rìa ☞ Nguyên tắc mở rộng thành công ☞ Giữ đôi giày
bóng láng ☞ Lắng nghe kỹ ☞ Ước mơ như David ☞ Hãy làm ngay ☞ Hãy
tử tế

Không có lỗi ☞ Một ngày mới ☞ Lòng biết ơn ☞ Nhanh chóng nhận
lãnh trách nhiệm ☞ Các ý tưởng đều vô giá trị ☞ Mở to mắt ☞ Biểu tượng
huy hoàng ☞ Hãy là người vô lý ☞ Không phải mọi nhà lãnh đạo đều như
nhau ☞ Học từ lỗi lầm

Câu hỏi đúng ☞ Khiêm nhường ☞ Nhãn hiệu nổi tiếng ☞ Yêu quý xung
đốt ☞ Đồng hồ đo trách nhiệm ☞ Thèm khát sự phát triển ☞ Lời ngợi khen
không là gì ☞ Chấp nhận là khôn ngoan ☞ Nhà tư tưởng thanh cao ☞ Dư
luận chẳng là gì

Bạn biết đùa không? ☞ Cách tặng quyền lực ☞ Thói quen ☞ Tìm giây
phút tuyệt vời ☞ Nghịch lý của lời khen ☞ May mắn và quy luật ☞ Hội
chứng lưng lừa ☞ Nỗ lực thêm một phần trăm ☞ Có đi có lại ☞ Nói điều
bạn muốn

Lạc quan mãnh liệt ☞ Lời nói yếm thế ☞ Thoát khỏi vỏ sò ☞ Đừng cố
quá sức ☞ Kiểm tra trước gương ☞ Tìm những người bạn hay đòi hỏi ☞
Đổi mới nơi bạn làm việc ☞ Tư hào làm cha mẹ ☞ Cỗ máy che giấu ☞
Đừng chờ cơ hội đến

Nguyên tắc đầu tiên cho quan hệ tốt đẹp ☞ Lo lắng và hội tượng ☞ Tin
nơi người khác ☞ Thực hành là tốt nhất ☞ Đau khổ sẽ giúp bạn ☞ Chính
bạn quyết định khả năng của cả nhóm ☞ Âm nhạc giúp đời tươi vui ☞
Đừng gân cổ bào chữa ☞ Luôn kết nối ☞ Điều gì khiến bạn khác biệt

Thời gian trôi qua rất nhanh 🗨 Thỉnh thoảng thì sao? 🗨 Một tính cách không rỉ sét 🗨 Hãy để người khác tự do 🗨 Một ngày lắng nghe 🗨 Công ty khôn ngoan biết tranh thủ cảm xúc 🗨 Bạn sẽ biết khi nào bạn biết 🗨 Hãy là người hùng 🗨 Sao phải có kế hoạch? 🗨 Đòi hỏi để được đáp ứng

Làm điều mới mẻ 🗨 Làm chủ bản thân 🗨 Hãy khác biệt 🗨 Sở hữu sự vĩ đại 🗨 Hãy bắt chước ban nhạc Coldplay 🗨 Đòi ngăn dừng ngủ dài 🗨 Khám phá chân trời mới 🗨 Sống cuộc đời mình 🗨 Cho đi để nhận lấy 🗨
Giống như J. K. Rowling

Tân tâm 🗨 Vui mừng hay lo lắng 🗨 Xây cầu nối, đừng xây hàng rào 🗨 Thất bại nhanh hơn 🗨 Thiên thần trong tiến hóa 🗨 Lãnh đạo bằng cách làm gương 🗨 Nhà máy sản xuất ý tưởng 🗨 Nói sự thật 🗨 Tề gia trước tiên 🗨
Tôn trọng Nguyên tắc

Học tập Michael J. Fox 🗨 Hành trình và đích đến 🗨 Thành công là gì? 🗨 Tự do tuyệt đối 🗨 Bắt chước Hollywood 🗨 Gánh nặng của sự vĩ đại 🗨 Sống mãnh liệt 🗨 Dấu ấn của bạn 🗨 Đề lại di sản 🗨 Như Mandela 🗨 Hôm nay bạn sẽ xuất sắc chứ?

“Cuộc đời chúng ta bắt đầu **kết thúc** vào cái ngày mà ta **thờ ơ** với những
điều quan trọng.”

- **Martin Luther King, Jr.**

1. Hãy là chính mình

Warren Buffet từng nói: “Không bao giờ có ai giống bạn.” Một ý tưởng rất thâm thúy. Một con người khôn ngoan. Không bao giờ có ai giống như tôi. Và không bao giờ có ai giống như bạn. Sẽ có người cố gắng bắt chước cách bạn suy tư, nói năng, hành động. Nhưng dù cố gắng hết sức họ cũng chỉ đứng hàng thứ hai mà thôi. Vì bạn là duy nhất. Một bản thể duy nhất tồn tại hôm nay. Giữa hàng tỷ người khác. Hãy dừng lại và nghĩ về điều này. Bạn chợt nhận ra mình đặc biệt. Không, rất đặc biệt mới đúng. Và không thể có ai tranh giành được.

Thế thì hôm nay, bạn làm gì khi bước vào thế giới cần những con người thể hiện vượt trội trong cuộc sống từ trước đến giờ? Bạn đã bộc lộ hết mọi khả năng tiềm ẩn chưa? Bạn đã tiết lộ con người chân thật của mình chưa? Bạn có là chính mình? Hãy tự hỏi. Bởi vì không còn lúc nào thể hiện chính mình tốt hơn lúc này. Và nếu không phải bây giờ, thì khi nào? Tôi nhớ đến lời của triết gia Herodotus: “*Thà chấp nhận rủi ro phải gánh chịu một nửa những chuyện xấu mà ta từng dự đoán trước, còn hơn giữ mãi sự vô danh hèn nhất vì sợ những điều có thể xảy ra.*” Một lời nói tuyệt đẹp.

2. Rào cản vô hình

Tôi đang ngồi tại phi trường Los Angeles. Tôi đến đây để diễn thuyết trước tập thể các nhân viên đầy tiềm năng của công ty General Electric, về vai trò lãnh đạo không cần chức danh, về thế giới việc làm. Về sự vượt trội trong bất cứ công việc nào.

Sau buổi nói chuyện, tôi hỏi tương lại tại sao rất nhiều người trong chúng ta lại thích đóng vai trò nhỏ bé ở các lĩnh vực cốt lõi trong cuộc sống. Tại sao họ tránh né sự thay đổi? Tại sao họ không đổi mới và bộc lộ tài năng sáng tạo đang ngủ yên trong mỗi con người? Tại sao nhiều người cố tình không muốn nổi bật. Tôi rút ra câu trả lời: những rào cản vô hình.

Tôi muốn kể chuyện này: Tuần trước tôi lái xe về miền quê. Để hít thở. Để làm tươi mới. Để suy tư. Tôi thấy một bảng hiệu của một công ty huấn luyện chó. Bảng hiệu nói về một hàng rào vô hình, chính là hệ thống những giới hạn vô hình mà con chó không thể vượt qua. Cuối cùng người ta đã tạo ra những phản xạ có điều kiện để dù hàng rào đó không còn nữa thì con chó vẫn không dám vượt qua giới hạn. Nó hình thành giới hạn trong đầu để xác định thực tại của nó. Chúng ta cũng giống như vậy. Khi trưởng thành, ta chấp nhận **những niềm tin** tiêu cực, những giả định sai lầm, những nỗi sợ đang phá hoại thế giới quanh ta. Chúng trở thành **rào cản vô hình**. Chúng ta tin rằng rào cản có thực. Khi đối đầu với những rào cản trong công việc, trong đời sống, ta thoái lui. Ta tin rằng giới hạn là có thật. Vì thế ta lùi bước trước tất cả những gì mình đáng trở thành, đáng làm, đáng có.

Ảo tưởng đó dường như quá thật, nhưng vẫn chỉ là ảo tưởng. Xin hãy nhớ điều này. Thế nên tôi mong bạn tự hỏi về rào cản vô hình của mình. Ý thức về chúng. Quan sát chúng. Thách thức chúng. Để khi một trong số đó đối đầu với bạn, thay vì chạy mất, bạn sẽ dùng sức mạnh ý chí và nhiệt huyết của trái tim để lao qua nó. Tiến về miền tươi sáng mà cuộc đời bạn đáng được hưởng. Những gì bạn mãi chịu đựng sẽ cứ dai dẳng hoài, nhưng với những gì bạn biết kết thân và tận dụng, bạn sẽ vượt hơn chúng.

3. Sức mạnh của sự đơn giản

Tôi học hỏi nơi các con rất nhiều. Các con tôi không những là người hùng mà còn là người thầy giỏi. Chúng giúp tôi biết sống với hiện tại, giúp tôi thấy cuộc đời là một cuộc phiêu lưu và dạy tôi cách mở lòng ra. Chúng còn cho tôi nhiều bài học về sức mạnh của sự đơn giản. Lúc này mọi điều tôi theo đuổi đều đơn giản – một thông điệp đơn giản về tư tưởng: mọi người đều là lãnh đạo dù họ làm gì hoặc ở chức vụ nào; một ý tưởng và công cụ đơn giản giúp người khác xây dựng sự nghiệp; một cuộc sống đơn giản hơn (vì thực ra, tôi đã là người sống rất đơn giản). Đối với tôi, đơn giản rất mạnh mẽ. Nhà đồng sáng lập Google Sergey Brin đã nhấn mạnh điều này khi nói rằng ở công ty ông “**thành công đến từ sự đơn giản**”.

Điều đó khiến tôi nhớ đến cậu con trai Colby của mình. Chúng tôi đến thành phố New York cách đây vài tháng, cùng nhau chia sẻ một trải nghiệm mà cả hai đã lên kế hoạch từ lâu: ăn mừng sinh nhật lần thứ 13 (để đánh dấu con tôi trở thành một thiếu niên, chỉ có một lần trong đời). Chúng tôi ăn tại nhà hàng Soho. Đi siêu thị mua đồ chơi. Ghé cửa hàng Lotteria ưa thích của con. Cùng xem bộ phim 3D mới nhất. Một ngày cuối tuần đầy những niềm vui quý giá và những kỷ niệm không thể nào quên. Giữa cha và con.

Tôi Chủ nhật trên đường trở về nhà, tôi hỏi: “Thế con thích nhất điều gì trong ngày cuối tuần vừa qua?”. Nó ngồi thình lạng. Suy nghĩ trầm tư. Rồi nó mỉm cười nói: “Bố còn nhớ cái bánh hot dog mình ăn trên hè phố hôm qua không? Con thích nó nhất đấy.” Đúng là Sức mạnh của sự đơn giản.

4. Hoặc giỏi hoặc ra rìa

Diễn viên hài Steve Martin khuyên các tài năng trẻ: “Hãy giỏi đến mức người ta không thể ngó lơ bạn.” Câu nói thật ý nghĩa. Cuộc sống ưu đãi những ai tận lực. Bạn càng cho đi, cuộc đời càng gửi lại. Nếu bạn thực hiện bất cứ công việc nào một cách tuyệt vời, luôn luôn tìm kiếm sự vượt trội, luôn ở vị trí xuất sắc, bạn không thể vượt mất chiến thắng cuối cùng. Nhà văn Jerry Garcia với tác phẩm *The Greatful Dead* từng nói: “Bạn không chỉ muốn trở thành người giỏi nhất. Bạn còn muốn được thiên hạ công nhận là người duy nhất thực hiện điều đó.”

Đôi khi thất vọng sẽ đến. Điều này xảy ra cho tất cả mọi người. Ta cố gắng hết sức, trung thành với giấc mơ và theo đuổi lý tưởng. Thế mà chẳng có gì xảy ra. Hoặc dường như là vậy. Nhưng mọi lựa chọn đều giá trị. Mọi bước đi đều quan trọng. Cuộc sống vẫn diễn ra theo cách của nó, không phải theo cách của ta. Hãy kiên nhẫn. Tin tưởng. Hãy giống như người thợ cắt đá, đều đặn từng nhíp, ngày qua ngày. Cuối cùng, một nhát cắt duy nhất sẽ phá vỡ tảng đá và lộ ra viên kim cương. Người tràn đầy nhiệt huyết và tận tâm với việc mình làm không bao giờ bị chối bỏ. Sự thật là thế.

Steve Martin cho tôi một ý tưởng sâu sắc. “Hãy giỏi đến mức người ta không thể ngó lơ bạn.” Chuyên gia quản trị Peter Drucker cũng nhận xét gần như vậy khi cho rằng: “Hoặc giỏi hoặc ra rìa.” Hãy áp dụng triết lý này trong công việc. Trong gia đình. Trong cộng đồng. Trong thế giới của bạn. Hãy can đảm trình diễn năng khiếu để chúng mang lại những phần thưởng tuyệt vời.

Cuối cùng **cuộc sống luôn công bằng**. Hãy **tin** ở nó.

5. Nguyên tắc mở rộng thành công

Đây là một ý tưởng mạnh mẽ có thể cách mạng hóa cuộc sống và sự nghiệp nếu bạn bám vào tận gốc rễ của nó: cuộc sống rộng ra hoặc co lại tùy vào ý chí muốn tiến thẳng vào nỗi sợ của mình. Hãy thực hiện những gì bạn sợ, bạn sẽ tỏa sáng. Chạy trốn nỗi sợ khiến bạn cũng lùi xa sự vượt trội. Điều đó nhắc tôi nhớ lời Frank Herbert đã viết trong tác phẩm *Xứ cát*: “Tôi không được quyền sợ. Sợ hãi là kẻ hủy diệt tâm trí. Sợ hãi là cái chết sẽ dần dần ta đến chỗ hoàn toàn tiêu vong. Tôi phải đối mặt nỗi sợ. Tôi sẽ cho phép nó đi qua đời mình. Và khi nó đi qua, tâm trí tôi sẽ quay lại nhìn chạng đường của nó. Nơi nỗi sợ đi qua sẽ không có gì. Chỉ mình tôi còn lại.”

Khi dám đối mặt với hoàn cảnh nào khiến bạn cảm thấy bất an, sợ hãi, kết quả đạt được sẽ rất đáng khích lệ. Thay vì chạy đến cánh cửa thoát hiểm nào đó, bạn vẫn đứng vững và thực hiện điều bạn biết mình nên làm. Trước hết, bạn sẽ thấy nỗi sợ chẳng qua chỉ là ảo giác. Thứ đến, bạn nhận được phần thưởng cho lòng can đảm, bởi vì bên kia cánh cửa của **bất cứ nỗi sợ nào** cũng đều có sẵn **những món quà lộng lẫ**, món quà của sự trưởng thành nhân cách, lòng tự tin, sự khôn ngoan. Tôi vẫn nhiều lần chứng kiến điều này trong cuộc đời.

Tôi tin đó là qui luật của cuộc sống. Vậy hãy hướng đến nỗi sợ. Chỉ cần khởi đầu từng bước nhỏ thôi, nhưng trong các cuộc đua, chậm mà chắc sẽ luôn chiến thắng. Hãy chứng kiến thành công bạn đáng được hưởng đang dần hiện ra. Vào đúng lúc bạn cần nó nhất.

6. Giữ đôi giày bóng láng

Tất nhiên, không cần giày phải bóng thì bạn mới trở thành nhà lãnh đạo tuyệt vời. Và xin nhớ rằng vai trò lãnh đạo không tùy thuộc chức vụ, mà tùy thuộc cách sống – lãnh đạo không cần chức danh, chính xác là vậy. Khả năng lãnh đạo là khả năng giữ mình chuẩn mực trong thế giới công việc, nhận lãnh trách nhiệm (trái ngược với việc trở thành nạn nhân), vượt trội trong tầm ảnh hưởng của mình, xây dựng các quan hệ tốt đẹp và nâng cao người khác qua gương mẫu của mình. Trong bài này tôi chỉ muốn thể hiện một quan điểm đơn giản: **Cách bạn thực hiện những việc nhỏ bé sẽ tiết lộ rất nhiều về cách bạn thực hiện những việc lớn lao.** Tự đặt mình vào sự tầm thường với những mục tiêu vụn vặt sẽ khiến bạn cũng trở nên tầm thường trong những chuyện lớn lao.

Nếu một sân vườn, một căn nhà ngăn nắp, thì tôi dám cá rằng cuộc sống bạn cũng rất ngăn nắp. Nếu bạn để ý đến những tiểu tiết như ghi nhớ sinh nhật bạn bè hoặc gửi lời nhắn cảm ơn sau các buổi gặp gỡ, tôi chắc rằng bạn cũng để ý đến những tiểu tiết trong các dự án lớn, trong những cơ hội vĩ đại. Và nếu nơi làm việc của bạn rất tinh tươm, nhiều khả năng đó cũng là cách bạn làm việc rất tận tâm với khách hàng để mọi sự hoàn hảo. (Tôi có thể đoán biết về một công ty nào đó qua sự sạch sẽ của nhà vệ sinh. Nhà vệ sinh thơm tho như muốn nói to rằng: “Chúng tôi chăm sóc bạn!”, và sự chăm sóc ấy mang nghĩa là phục vụ tận tình.)

Vậy hãy chú ý đến tiểu tiết. Tập trung vào điều nhỏ nhất. Tận tâm với điều gọi là: TTT – thích tiểu tiết. Người vĩ đại và các công ty thành công đều như vậy. Bởi vì điều nhỏ nhất thực ra lại là điều lớn lao.

7. Lắng nghe kỹ

Hãy đọc câu nói thâm thúy của nhà thiết kế nổi tiếng Bruce Mau mà tôi muốn chia sẻ với bạn: “Mỗi cộng tác viên khi bước vào quỹ đạo của chúng tôi đều mang theo một thế giới kỳ lạ và phức tạp hơn bất cứ những gì chúng tôi mong đợi và tưởng tượng. Khi lắng nghe chi tiết, nhu cầu, ước muốn, hoài bão rất mơ hồ của họ, chúng tôi đang hòa nhập thế giới của họ vào thế giới của mình. Và cả hai sẽ không còn giống như xưa.”

Ta hình thành nhân cách qua các cuộc nói chuyện. Ta bị ảnh hưởng bởi ý tưởng mình nghe được và bởi người đang nói chuyện. (Ý tưởng lớn: Mỗi người bạn tiếp xúc **đều biết ít nhất một thứ** mà bạn không biết. Đừng để họ ra đi **mà chưa học được điều gì**.) Lắng nghe là kỹ năng chủ đạo để hoàn thiện cá nhân cũng như sự nghiệp. Nhà lãnh đạo lắng nghe. Và nghe rất giỏi. Bruce Mau hoàn toàn đúng: khi tập trung lắng nghe người mình đang giao tiếp, khi cho phép họ chia sẻ điều họ biết, ta có cơ hội nhìn sâu vào trí tuệ ấy để học hỏi, phát triển và tiến hóa lên mức cao nhất và giỏi nhất. Và nếu may mắn nói chuyện với một người khôn ngoan – đúng dịp – thì cuộc trò chuyện duy nhất ấy có thể là thứ sẽ thay đổi cách bạn suy nghĩ, cảm xúc, hành xử mãi mãi. Họ mài giũa bạn và biến đổi bạn với những điều tốt đẹp.

8. Ước mơ như David

Có một người mà tôi mong bạn gặp mặt. Họ giới thiệu anh khi tôi đến Mexico City để trình bày trước lãnh đạo các công ty và chính quyền. Câu chuyện của anh khiến tôi rất cảm động. Tôi cảm thấy mình thật nhỏ bé trước lòng can đảm của anh.

David Mejia sinh ra đã không có tai. Bác sĩ tiên đoán anh sẽ bị điếc suốt thời thơ ấu và khó lòng sống trọn vẹn khi trưởng thành. Lớn lên anh trải qua hết cuộc giải phẫu này đến cuộc giải phẫu khác, đau đớn tận cùng, chịu bao sỉ nhục vì đám bạn trong lớp chọc ghẹo dáng vẻ bề ngoài của mình. Nhưng anh rất kiên định. Sự vĩ đại, bằng nhiều hình thức, hình thành qua việc bạn có kiên định vượt qua thất bại hay là để chúng nuốt chửng mình. David đã ước mơ. Đã tin tưởng. Vì anh biết mình sẽ làm được những điều lớn lao.

Thật ra David Mejia là người có phúc. Anh có một bộ óc mạnh mẽ. Một trái tim rộng mở. Một tinh thần vững vàng. Một người cha và người mẹ tuyệt vời, hầu như ngày nào cũng nói với con điều cốt lõi rằng nếu anh khao khát chân thiện mỹ của cuộc đời, anh sẽ tìm thấy. Họ động viên để anh không bao giờ chịu đóng vai nạn nhân. Họ dạy anh biết thấy cơ hội giữa bao thử thách. Và anh đã làm như vậy. Thật ấn tượng.

Nhân vật mà tôi gặp ở Mexico City này là một nhà lãnh đạo. Một người hùng. Một nguồn cảm hứng. Tại sao? Bởi vì anh đón nhận những gì cuộc đời mang đến, và biến đổi thứ mà chúng ta hẳn sẽ than khóc ngày đêm trở thành vàng ngọc. Giờ đây anh đã có một đôi tai giả. Khỏe mạnh và tràn đầy sức sống. Anh thành công rực rỡ trong sự nghiệp. Anh tìm được tình yêu và niềm vui. Anh có nhiều bạn bè hơn mọi người khác.

Anh rất lạc quan trong một thế giới mà nhiều người dù **chẳng có gì phải than phiền**, nhưng lại dùng phần lớn thời gian để kêu ca về những **chuyện vật vãnh**.

Bạn cứ **nguyên rửa bóng đêm**, hoặc cũng có thể thấp lên ánh nến và **thể hiện** mình **như một người lãnh đạo**. Cuộc đời là những lựa chọn tùy thuộc vào bạn. Những lựa chọn hàng ngày sẽ khắc họa định mệnh mỗi người. Từng ngày. Từng tuần. Từng tháng. Từng năm. David Mejia biết cách lựa chọn để đến đỉnh cao cuộc sống. Và bạn cũng sẽ làm như vậy.

9. Hãy làm ngay

Sáng nay tôi thức dậy với những lời trong một bài hát của ca sĩ Mick Jagger: “Ủy mị chẳng ích gì, chuyện trôi qua nhanh lắm.” Đúng như thế. Cuộc đời thực sự đang trôi nhanh lắm.

Sao lại trì hoãn những việc có thể làm hôm nay cho những lúc rảnh rỗi trong tương lai xa xôi nào đó? Sao không đóng vai một con người vượt trội bây giờ mà lại dành điều đó vào một thời điểm khác mai sau? Sao lại **chần chừ thụ hưởng** những giờ phút tuyệt vời và **chờ đến khi về già**? Một ngày nọ tôi đọc cuốn sách về một phụ nữ trẻ suy tư về kế hoạch để dành tiền hưu. Cô nói: “Tôi muốn bảo đảm mình sẽ để dành thật nhiều tiền – như vậy tôi mới có thể vui sống vào cuối đời.” Tôi không nghĩ vậy. Tại sao phải chờ đến già mới hưởng thụ cuộc sống?

Tôi không có ý nói rằng bạn nên bỏ qua tầm quan trọng của việc lên kế hoạch cho tương lai. Hãy biết nhìn xa và chuẩn bị cho suốt cuộc đời. Đó là sự quân bình. Hãy lên kế hoạch. Để dành tiền cho tuổi hưu. Hãy dự trù. Nhưng đồng thời cũng cần biết sống cho giây phút này. Sống thật đầy đủ. Chấp nhận rủi ro hàng ngày. Và khôn ngoan. Hãng hàng không Emirates có câu quảng cáo như sau: “Lần cuối cùng bạn thực hiện một điều gì lần đầu tiên là khi nào?”. Một câu hỏi khôn ngoan.

Vậy hãy đong đầy ngày tháng với nhiều hoạt động. Săn tìm những gì là tốt nhất cho hôm nay. Cười nhiều lên. Yêu nhiều hơn. Ước mơ thêm. Nếu cơ hội xảy đến trong những giờ tới – bạn và tôi đều biết sẽ như thế – hãy chớp lấy. Bởi vì tháng ngày đang qua đi. Rất nhanh.

10. Hãy tử tế

Tôi muốn hỏi bạn: Tại sao không thấy yêu cầu ứng viên phải “tử tế” trong các tiêu chuẩn tuyển người cho một chức vụ nào đó? Có hàng trăm tiêu chuẩn về những điều cần thiết phải làm mỗi ngày, nhưng dường như “tử tế” chỉ là phần phụ. Một tiêu chuẩn thứ cấp. Một chuyện sau này. Tôi không cho là vậy.

Tôi tin rằng **tử tế**, dưới nhiều hình thức, chính là **máu huyết** của **thế giới kinh doanh**. Tử tế với đồng nghiệp (vì thế họ thích đi làm mỗi ngày), bạn sẽ thu hút và giữ lại nhiều tài năng cho công ty. Tử tế với nhà cung cấp (vì thế họ hết lòng với bạn) là điều sẽ giúp công việc trôi chảy. Tử tế với khách hàng (vì thế họ luôn trở lại) là cách hay nhất để phát triển cộng đồng những ai trung thành và mong muốn đi theo bạn. Một ví dụ điển hình:

Hôm qua tôi đến một cửa hàng thực phẩm gần nhà. Tôi cần năng lượng và rau xanh cho bữa trưa, để tâm bô cho cả cơ thể và trí não. Tôi quyết định mua một phần gà tây cùng với món rau trộn. Cô nhân viên sau quầy hàng mỉm cười trả lời: “Theo qui định gà tây chỉ bán nguyên con, nhưng để tôi xem có cắt ra bán cho anh được không nhé.” Một phút sau, tôi mua được một phần gà tây. Cô nheo mắt nói thêm: “Tôi cắt phần ngon nhất cho anh – rất ngon đấy.” Chuyện xảy ra như thế. Thật đáng cảm kích và ngạc nhiên. Rất tử tế với tôi. Một trải nghiệm tuyệt vời về phong cách phục vụ. Cô nhân viên rất dễ thương.

Còn bữa trưa hôm nay? Tôi trở lại cửa hàng đó, bởi vì như bao người khác, tôi luôn cộng tác với người đối xử tốt với mình. Ai mà không muốn giúp người tử tế thành công chứ? Sự tử tế thu hút lòng trung thành và khiến tôi trở lại. Trong những tổ chức hàng đầu thế giới, tử tế rất quan trọng. Vậy nên hãy tỏ ra tử tế, mỗi ngày.

11. Không có lỗi

Người ta rất dễ tự hành hạ mình vì những lỗi lầm từng gây ra. Rất nhiều người trong chúng ta cứ sống mãi với quá khứ mà không yêu mến hiện tại và xây dựng một tương lai tươi sáng. Có người lúc nào cũng loay hoay với những gì đã làm hoặc với những thất bại đã qua trong nhiều năm tháng. Thật đáng tiếc. Cuộc sống lãng phí quả là khủng khiếp.

Xin hỏi bạn câu này: Có điều gì thực sự là một lỗi lầm? Trước tiên, chẳng ai muốn thất bại hoặc làm đảo lộn mọi chuyện. Mọi người chúng ta thức dậy mỗi buổi sáng, bước vào thế giới và làm thật tốt những gì có thể dựa vào kiến thức, vào khả năng mình có và chỗ đứng hiện nay trên hành trình cuộc đời. Nhưng quan trọng hơn nữa, điều mà ta gọi là lỗi lầm thực ra ẩn chứa nguồn học hỏi phong phú. Đó là cơ hội nhận thức và hiểu biết hơn để có được những kinh nghiệm quý giá. Kinh nghiệm giúp ta hành động, với cảm xúc ngày một hoàn thiện hơn. Tất cả những gì xảy ra trong cuộc đời - **tốt đẹp và khó khăn - đều cần thiết** để giúp bạn trở nên con người hôm nay. Tại sao gọi là lỗi lầm? Vậy có lẽ không có lỗi lầm. Có lẽ điều chúng ta gọi là thất bại thực sự lại là những bài học trưởng thành dưới lớp da chó sói. Và có lẽ người nhiều kinh nghiệm nhất sẽ là người chiến thắng.

12. Một ngày mới

Vào nửa đêm hôm nay, bạn sẽ có một món quà tuyệt vời nhất: 24 tiếng đồng hồ tươi mới. 24 giờ thuần khiết, không tỳ vết và không giới hạn. Một ngày mới trao gửi cơ hội để bạn bày tỏ sự can trường, ứng xử lịch thiệp, liên kết chân thành, rèn luyện những thói quen giúp bạn tiến lên một cuộc đời tốt đẹp hơn. Hai mươi bốn giờ trao tặng cơ hội để cười. Để sáng tạo giá trị. Để thực hiện ước mơ. Dù bạn có thừa nhận hay không, ngày mai vẫn là điều kỳ diệu. Đâu phải ai cũng có được nó.

Tôi vừa từ Kazakhstan trở về. Tôi thích thời gian ở đó. Almaty là một thành phố đẹp, vây quanh bởi đồi núi với những hàng thông reo. Con người nơi đây vui vẻ và nhiều màu sắc văn hóa. Buổi hội thảo về vai trò lãnh đạo mà tôi trình bày khiến tôi hân hoan. Trên chuyến bay dài trở về nhà, tôi đọc cuốn *A Good Year* (Năm tốt lành) của Peter Mayle. Tôi từng thích sách của Mayle và nghĩ rằng cuốn này sẽ giúp tôi thư giãn. Quả thế. Thật là cuốn sách hay trên chuyến nghỉ hè. Có một câu trong tác phẩm đánh động tôi: “Thà **chết đứng** còn hơn **sống cả đời trên hai đầu gối**.” Câu nói thật mạnh mẽ. Cảm ơn Peter Mayle vì đã thức tỉnh tôi, về điều quan trọng nhất.

Vậy hãy làm cho ngày mai trở nên đặc biệt. Không, trở nên vĩ đại. Tuyệt vời hết mức. Trở nên một tác phẩm nghệ thuật – để bạn có thể kể lại cho con cháu nghe. Thật tuyệt vời với những gì một người có thể làm trong một ngày duy nhất. Mỗi ngày là một cơ hội để trở thành những gì chúng ta đáng được hưởng.

13. Lòng biết ơn

Có lần tôi được xem một buổi phỏng vấn của Larry King với Carolyn Thomas, một phụ nữ bất hạnh đã bị mất gần hết gương mặt. Chương trình đó khiến tôi nghĩ nhiều về lòng biết ơn. Ý tưởng lớn: Bạn **trân trọng** điều gì trong cuộc sống, điều đó sẽ **phát triển**. Bạn suy tư và tập trung vào điều gì, nó sẽ lớn mạnh. Điều gì bạn đánh giá cao sẽ bắt đầu gia tăng giá trị. Hãy trân trọng vì có sức khỏe. Trân trọng gia đình. Trân trọng quà tặng, bạn bè, công việc. Hãy trân trọng cuộc sống, và viễn cảnh sẽ bắt đầu thay đổi. Bạn sẽ thấy cuộc đời mình được chúc phúc (ngược lại với những phần đời từng tan vỡ).

Tôi thích lên danh sách. Đây là lời đề nghị: hãy lên danh sách năm mươi điều bạn trân trọng, biết ơn (vâng, năm mươi). Mười điều đầu tiên rất dễ: người thân, công việc, gia đình, vân vân. Biết ơn vì bạn nói tiếng Việt (hoặc tiếng Nhật, tiếng Đức). Biết ơn vì có đủ hai mắt, có trái tim khỏe, hoặc vì bạn không sống trong vùng chiến tranh. Biết ơn người khác. Cầu chúc cho người nông dân nỗ lực làm nên thức ăn trên bàn. Cầu chúc cho người công nhân tạo ra chiếc xe máy bạn đi. Cầu chúc cho người bán hàng nơi bạn mua quần áo. Cầu chúc cho người phục vụ quán ăn bạn đến hôm qua.

Đó là thái độ biết ơn. Hãy lưu tâm đến những phúc lành của mình, đừng xem bất cứ điều gì là hiển nhiên. Tôi chắc chắn bạn sẽ có nhiều thứ để biết ơn hơn những gì bạn thấy. Chỉ cần nghĩ đến. Chỉ cần trân trọng. Và để ý xem điều gì sẽ xảy đến.

14. Nhanh chóng nhận lãnh trách nhiệm

Vai trò lãnh đạo thực sự nghĩa là nói đến trách nhiệm từng cá nhân, đến việc tạo ra kết quả cao nhất, nhận lãnh trách nhiệm để hoàn thành công việc – dù bạn đứng ở vị trí nào đi nữa. Câu chuyện sau đây diễn tả ý tưởng tôi muốn trình bày.

Hôm qua tôi đi siêu thị mua hàng. Khi tôi xếp hàng đứng đợi trả tiền, mọi người đều dậm chân tại chỗ. Tôi nhìn lên phía trước và thấy một phụ nữ đang bối rối – hình như thẻ tín dụng của bà gặp trục trặc. Cô thu ngân đứng im như tượng gỗ. Cô ta chẳng làm gì hết. Không lời giải thích chuyện gì đang xảy ra (sau đó tôi được biết do hệ thống bị treo). Chẳng xin lỗi khách hàng vì sự chậm trễ. Chẳng hành động gì để giải quyết vấn đề. Chỉ đứng nhìn răng cười gượng và biểu lộ sự căng thẳng. Có một điều nghe có vẻ hiển nhiên, nhưng quả thật **vai trò lãnh đạo** chỉ bộc lộ trong những giây phút **thử thách**, **chứ không phải** trong những giây phút **dễ dàng**.

Vai trò lãnh đạo sẽ xuất hiện ở nơi làm việc – hoặc trong đời – để thử thách chúng ta. Mỗi người trong chúng ta, những nhà lãnh đạo không cần danh phận, phải đứng lên đôi đầu thử thách. Ta cần tỏa sáng khi sự việc không như dự tính. Ta phải nhận lãnh trách nhiệm. Một cách nhanh chóng. Trong câu chuyện trên, cuối cùng hệ thống cũng được khôi phục, thẻ tín dụng hoạt động trở lại và tôi cũng qua được quầy tính tiền. Nhưng lần sau nếu đi siêu thị này và được lựa chọn, tôi sẽ tìm một người thu ngân biết việc. Người suy nghĩ nhanh. Người tìm cách cho công việc hoàn tất, trong khi những người khác chỉ biết đứng im thụ động.

15. Các ý tưởng đều vô giá trị

Một tiêu đề đáng tranh cãi? Có thể. Nhưng tôi nghĩ nó đúng. Tôi từng nghe nhiều nhà tư tưởng cho rằng ý tưởng là tiền tệ của thành công, tư duy sẽ điều khiển công việc, và ta sẽ trở thành những gì mình liên tục nghĩ đến. Nhưng đối với tôi, ý tưởng mà thiếu sự thực hiện thì chỉ là ảo tưởng. Nói cách khác, một ý tưởng dù lớn lao đến đâu cũng vô giá trị cho đến khi nó được tiến hành và mang vào cuộc sống.

Thế giới đầy rẫy các nhà tư tưởng nhưng sự vĩ đại của họ sẽ chẳng bao giờ được ai nhận ra. Họ mạnh mẽ về mặt tư duy nhưng yếu đuối về mặt thực hành. Họ đành chấp nhận một kết quả miễn cưỡng. Nhà thơ người Đức Johann Von Goethe đã nói: “**Dù khả năng hay ước mơ** của bạn là gì chẳng nữa, hãy bắt đầu đi. Sự táo bạo luôn hàm chứa **tài năng, sức mạnh** và cả **sự diệu kỳ**.” Những nhân vật vĩ đại đều thế. Họ giỏi chiến lược lẫn chiến thuật. Họ thực sự sáng tạo và giỏi hoàn thành mọi việc.

Vậy hãy nhìn thật sâu vào tận tâm can của mình, và nghiêm túc thực hiện bất cứ hành động nào để biến ý tưởng thành hiện thực. Bởi vì nếu bạn không thực hiện, sẽ chẳng có điều gì xảy ra cả.

16. Mở to mắt

Một sự việc vừa xảy ra khiến tôi bị sốc. Tôi đang đi bộ đến tiệm Starbucks quen thuộc thì thấy một chiếc xe hơi, máy vẫn nổ, trong khi một em bé ngồi ghế sau và chẳng có người lái. Ông bố đã tấp vào trước cửa tiệm và vội vàng vào mua ly cà phê. Cà phê quan trọng hơn con mình sao?

Chúng ta thật **đễ bị cuốn** vào **sự tất bật** của công việc hàng ngày **mà quên** mất rằng mình cần **ý thức** về **những gì đang làm**. Triết gia Bertrand Rusell đã viết: “Hầu hết người ta thà chết còn hơn phải suy nghĩ.” (Ông còn nhấn mạnh: “Nhiều người đã như thế.”) Loài người là tạo vật duy nhất trên thế giới có thể bước ra khỏi bản thân để hỏi tưởng về những tư tưởng và hành động của mình. Con khi không thể làm như vậy. Chó hoặc mèo cũng không thể. Chỉ có con người.

Nếu hôm nay bạn vẫn hít thở được không khí thì tôi tin bạn có khả năng chứng tỏ vai trò lãnh đạo trong những giờ sắp tới (và cả ngày, tháng, năm sắp tới). Vai trò lãnh đạo nghĩa là thể hiện được mình ở mức tốt nhất. Bạn biết như vậy. Nó nghĩa là trở nên xuất sắc trong những thời điểm chuyển đổi, và đón chào những người chung quanh. Vai trò lãnh đạo còn là chuyện ý thức. Ý thức về tư tưởng, về hành động, về nhiệm vụ, về những mối ưu tiên. Ý thức về tài năng, về nỗi sợ, về niềm đam mê. Ý thức rằng cuộc đời ngắn ngủi. Ý thức về sự khôn ngoan mà cuộc sống ban tặng để bạn lãnh đạo.

Vậy hãy sống với đôi mắt mở to. Sự rõ ràng sẽ kéo theo sự hoàn thiện. Hãy có ý thức về mọi thứ. Hãy sáng suốt và hành động để không ai chê được. Và nhớ bảo vệ trẻ em ngồi trong xe!

17. Biểu tượng huy hoàng

Hôm nay tôi đi đến trường với con, trong một buổi sáng mùa thu trong lành, với lá vàng, gió mát, không khí khô ráo. Đó là thời gian thích nhất trong năm.

Con tôi nói rằng cậu bạn nó có một con rùa nhựa trong xe hơi, để nhắc cha mẹ của bạn ấy phải lái xe chậm và tôn trọng mạng sống người khác trên đường. Thật dễ thương. Câu chuyện khiến tôi liên tưởng đến tầm quan trọng của các biểu tượng nhắc nhở. Đó là những dấu hiệu mà ta cố tình đặt tại những nơi quan trọng để giúp ta nhớ lại điều gì là quan trọng nhất. Có ý nghĩa nhất. Điều ta sống vì nó.

Một trong những mẹo đơn giản tôi bày cho người tham gia lớp huấn luyện lãnh đạo là viết ba điều cam kết quan trọng nhất trong sự nghiệp và đời sống cá nhân vào một bìa cứng nhỏ rồi dán vào gương soi trong nhà tắm, để họ đọc được trước tiên vào buổi sáng. (Tôi biết điều này nghe có vẻ kỳ khôi, nhưng có tác dụng rất tốt.) Hành động nhỏ này sẽ ảnh hưởng đến nhận thức. Rất cơ bản. Nhận thức sẽ hình thành lựa chọn. Lựa chọn sẽ hình thành kết quả. Người phi thường biết tập trung cao độ vào những gì cần làm nhất. Đó là tất cả những gì họ suy nghĩ, họ nói chuyện, ước mơ.

Tôi nhớ rằng John Risley, nhà sáng lập Cleanvater Fine Foods, một trong những công ty hải sản lớn nhất thế giới, từng nói: “Khi tôi muốn điều gì, tôi không nghĩ gì khác ngoài chuyện làm sao để hoàn thành điều đó. Tôi thức giấc nửa đêm đi vào nhà tắm và vẫn suy nghĩ về nó. Tôi rất tập trung.” Với sự tập trung hiếm có như vậy, họ sẽ đạt được những gì họ cần. Không phải đi đường vòng như đa số chúng ta.

Vậy biểu tượng của sự huy hoàng mà bạn sử dụng để nhắc nhở bạn luôn giữ nguồn cảm hứng là gì? Dấu hiệu nào **nhANH chóng giúp bạn trở lại với NHỮNG ƯU TIÊN** của mình, khi mớ hỗn độn của cuộc sống hàng ngày cứ gào thét đòi bạn phải chú ý đến chúng? Bạn đáng hưởng một cuộc sống phi thường. Hãy bắt đầu bằng cách tìm biểu tượng cho mình – những thứ đại diện cho con người mà bạn sẵn sàng trở thành.

18. Hãy là người vô lý

Một trong những câu nói tôi thích nhất của George Bernard Shaw là: “Người có lý điều chỉnh bản thân theo thế giới; người vô lý kiên định điều chỉnh thế giới theo bản thân. Vì vậy, **mọi tiến bộ đều tùy thuộc vào người vô lý.**” Hãy suy nghĩ về ý tưởng này trong chốc lát. Đó là một ý tưởng lớn.

Tất nhiên, bạn cần thực tế và ứng xử khôn khéo khi làm việc trong môi trường của mình. Tôi đồng ý rằng việc áp dụng các quan niệm phổ biến với người khác cũng quan trọng. Những rủi ro ngu ngốc có thể dẫn đến hậu quả khôn lường. Nhưng như đã nói, đừng nên sợ hãi trước thất bại hay thất vọng để rồi không dám ước mơ.

Đừng lúc nào cũng tỏ ra có lý và thực dụng, quá nhạy cảm đến nỗi bạn từ chối không chớp lấy cơ hội ngàn vàng khi nó đến. Hãy đẩy xa giới hạn của những gì bạn nghĩ mình có thể thực hiện. Đừng quên rằng những kẻ chỉ trích luôn cười nhạo tầm nhìn của nhiều nhà tư tưởng can trường, nhiều nhà khai phá nổi tiếng. Đừng để ý đến những lời chỉ trích. Luôn ghi nhớ rằng những tiến bộ vượt bậc mà con người đạt tới đều nhờ nỗ lực can trường của một người nào đó từng bị chỉ trích rằng ý tưởng của họ là viễn vông, không thể trở thành hiện thực. Thế giới cần nhiều người biết ước mơ. Cần người vô lý biết đấu tranh chống lại những gì thông thường. Cần người chống lại sự cảm dỗ của tính tự mãn và dám hành động theo cách họ vẫn luôn thực hiện. Bạn có thể là một trong những người ấy. Từ ngày hôm nay.

Kahlil Gibran, trong cuốn *Nhà tiên tri*, nhấn mạnh quan điểm mà tôi rất tâm đắc: “Sự thèm muốn được an nhàn sẽ giết chết niềm đam mê của con người.”

19. Không phải mọi nhà lãnh đạo đều như nhau

Nhiều nhà điều hành đã đến với tôi sau buổi thuyết trình để hỏi tôi về câu nói “mọi người đều là nhà lãnh đạo”. Tôi thấy rằng những công ty giỏi nhất trên hành tinh này có cùng một yếu tố: Họ phát triển người có vai trò lãnh đạo khắp công ty nhanh hơn đối thủ của họ. Điều ấy là ưu tiên hàng đầu. Và họ thực hiện nó rất nhanh.

Tuy nhiên tôi không nói rằng mọi người đều nên điều hành công ty. Thật vô lý. Ai cũng có thể **biểu lộ khả năng lãnh đạo**, nhưng **không có nghĩa là ai cũng lãnh đạo** công ty. Dưới đây là một phép ẩn dụ để giúp bạn hiểu rõ hơn.

Tôi yêu ban nhạc U2, trong đó Bono là ca sĩ hàng đầu, Larry Mullen là tay trống. Hồn loạn sẽ xảy ra nếu Larry cố làm ca sĩ còn Bono nổi hứng chuyển sang chơi trống.

Hãy biết vai trò của mình. Mọi người cần có thái độ của nhà lãnh đạo - dù họ làm gì chẳng nữa. Nghĩa là mọi người cần nhận lãnh trách nhiệm để đạt kết quả cao nhất, cần thực hiện phần việc của mình để định hướng văn hóa làm việc. Mọi người cần tích cực và khơi nguồn cảm hứng, cần nỗ lực thêm một chút nữa với khách hàng, và xem sự thay đổi là cơ hội khiến sự việc tốt đẹp hơn. Mọi người đều có thể trở thành nhà lãnh đạo và thực sự ảnh hưởng sâu rộng qua việc thể hiện tốt nhất trách nhiệm của mình. Nhưng không phải ai cũng giống nhau.

20. Học từ lỗi lầm

Gây lỗi lầm là điều bình thường. Chúng ta là con người, và lỗi lầm cho ta cơ hội học hỏi, lớn lên. Vấn đề là đừng gây thêm lỗi lầm như thế lần nữa. Nó chứng tỏ bạn đi ngược lại với bài học dành cho bạn. Bạn không lắng nghe cuộc đời. Bạn không chú ý gì hết.

Trong *Điều vĩ đại đời thường*, tôi đã kể câu chuyện mình đánh mất cơ hội gặp gỡ Harvey Keitel tại sảnh lớn của khách sạn ở Toronto. Tôi không chớp lấy điều mà Carlos Castaneda gọi là “cơ hội bất chợt” đến. Nhưng tôi đã biết sửa chữa lỗi lầm. Tôi đã hứa sửa sai. Và tôi đã giữ lời. Một lần khác tôi xuống phố để gặp đại diện một nhà xuất bản, và đang ăn món cá sống tại một nhà hàng Nhật ưa thích của mình. Bạn biết ai đang ngồi bên cạnh không? Chính là nghệ sĩ nổi tiếng Eric Clapton.

Khi đúng thời điểm (chẳng có thời điểm nào là lý tưởng để chớp lấy cơ hội, nhưng tôi vẫn để ông dùng bữa xong), tôi mở lời chào. Tim tôi đập rộn ràng (tôi chỉ là người bình thường thôi mà). Tất nhiên tôi cũng lo lắng sợ mình bị ngó lơ. Nhưng **nếu không thử**, sao bạn **biết được**. Tôi nhận ra rằng nếu chớp lấy nó, ít ra tôi còn có một cơ hội gặp gỡ ông ấy. Còn nếu không, bảo đảm chẳng bao giờ có cơ hội nữa. Thế là tôi chớp lấy. Hóa ra chúng tôi đã có buổi tán gẫu tuyệt vời, và Eric Clapton là một người thú vị. Tôi đã có thêm một cuộc nói chuyện để hình thành con người mình – như mọi cuộc nói chuyện trước đây.

Mỗi ngày cuộc đời gửi đến bạn cơ hội học hỏi, phát triển và bước gần đến chân thiện mỹ. Đừng bỏ lỡ. Có những cơ hội không bao giờ trở lại. Đừng lựa chọn sự hối tiếc.

21. Câu hỏi đúng

Một trong những cách nhanh nhất để tìm ra giải pháp cho một vấn đề hay một thách thức đang đối mặt là hỏi đúng câu hỏi. Câu hỏi đúng chắc chắn sẽ hướng đến câu trả lời chính xác. Câu hỏi là yếu tố quan trọng. Trong công việc, những người nổi bật thường rất giỏi đưa ra các câu hỏi đúng. Chúng giúp họ tăng tốc đến nơi cần đến, cho họ thông tin họ cần tìm. Trong cuộc đời, tự hỏi những câu đúng đắn sẽ cho phép bạn tiếp cận nhiều triển vọng hoàn toàn mới mà bạn từng bỏ lỡ khi bị khóa chốt trong lối mòn cũ của quá trình tư duy. Nó giống như một bài học rút ra từ những thất bại. Hoặc giống như một cơ hội ẩn náu trong những bước đi thụt lùi.

Sau đây là sáu câu hỏi tôi muốn chia sẻ với những người đang tìm kiếm vai trò lãnh đạo. Bạn nên viết ra giấy và dành chút thời gian hôm nay để trả lời những câu hỏi này vào nhật ký.

- Điều gì – nếu thực hiện – sẽ ảnh hưởng sâu xa đến cách tôi làm việc (và cách tôi sống)?

- Điều gì cần xảy ra trong khoảng thời gian bây giờ và cuối ngày thứ 90 để tôi cảm thấy ba tháng đó là tốt nhất cho công việc và cuộc sống cá nhân? (Xin nhớ rằng sự rõ ràng sẽ dẫn tới sự hoàn thiện.)

- Tôi cần biểu lộ lòng trân trọng với những ai? (Hãy lập một danh sách dài.)

- Tôi muốn phát huy điều gì trong sự nghiệp và trong đời sống cá nhân?

- Tôi sẽ cảm thấy biết ơn điều gì mà hiện nay tôi chưa cảm thấy?

- Tôi muốn người ta sẽ nhớ đến tôi về điều gì khi tôi nghỉ hưu?

Và trong khi bạn sống một ngày phi thường hôm nay, tôi dành cho bạn câu nói của Mark Twain: “Nếu ai cũng thỏa mãn với chính mình, sẽ chẳng còn anh hùng nào cả.”

22. Khiêm nhường

Bây giờ là 4 giờ 15 sáng (thời gian tốt nhất trong ngày). Tôi nhắm nháp một ly cà phê ngon, nghe bài nhạc ưa thích. Suy nghĩ. Về cuộc sống, sự học hỏi, sự vượt trội đích thực. Và một ý tưởng mạnh mẽ trong đầu mà tôi muốn chia sẻ với bạn: người vĩ đại nhất là người khiêm nhường nhất.

Người giàu nhất Canada, Kenneth Thomson, qua đời cách đây khá lâu. Báo *The Globe and Mail* viết một tư liệu về ông với tiêu đề “Bữa sáng của nhà tỷ phú” với những mô tả như sau: “... món ăn không phải là những miếng vi cá đắt tiền... mỗi cuối tuần ông tản bộ xuống một quán ăn nhỏ gần nhà và gọi bữa sáng với giá chỉ 10,95 đôla.”

Trong một cuộc phỏng vấn, chủ quán ăn kể lại về \$11 khiêm nhường hết mực của Thomson và nhận xét: “Ông luôn luôn rất tử tế và rất giản dị. Ông pha trò với nhân viên hậu bàn và không bao giờ biểu lộ thân thể của mình.” Ông luôn tự đi lấy món ăn cho mình, mỉm cười khi bước vào. Giáng sinh vừa rồi ông còn dành thời gian chụp hình với tất cả nhân viên hậu bàn, rồi sau đó ông mang đi rửa và gửi lại quán ăn các bức hình chụp cho từng người. “Giờ đây mọi người đều có kỷ niệm để nhớ về ông.”

Kỷ niệm để nhớ về ông. Những từ thật khó quên. Và **khiêm nhường**. Một yếu tố cần thiết để tạo nên một **di sản đẹp rạng ngời**.

23. Nhãn hiệu nổi tiếng

Bạn là một nhãn hiệu. Dù bạn nghĩ gì đi nữa, khi người ta nghe tên bạn, họ liên tưởng ngay đến điều gì đó. Khi nhìn thấy bạn, họ nảy sinh một cảm xúc nhất định. Dù thích hay không, bạn (và danh tiếng của mình) thực sự là một nhãn hiệu. Vậy nên tôi đề nghị bạn hãy biết quản lý nhãn hiệu ấy thật tốt. Thực ra, điều tôi thực sự muốn khuyến khích bạn là **hãy thực hiện** những bước cần thiết để trở thành một trong những nhãn hiệu được ưa chuộng. Một nhãn hiệu liên tưởng đến sự “**mới mẻ**”, “**gắn bó**”, “**độc đáo**”, “**cách mạng**”.

Có những nhãn hiệu nổi tiếng xuất hiện ngay trong tâm trí bạn như Apple, Virgin, Prada. Chúng rất tân thời, tươi mới, thời trang. Chúng đứng vững trong một thế giới yêu thích những tư tưởng cách tân. Chúng khiến ta phải kinh ngạc. Bạn cũng nên làm thế - cho chính mình.

Bạn cần gì để trở thành một nhãn hiệu nổi tiếng? Để mỗi khi nghĩ về bạn, người ta hình dung trong đầu những từ như *đổi mới*, *tâm cao* hoặc *duy nhất*? Bạn cần gì để trở thành một Steve Jobs trong nhóm làm việc của mình, một Salvador Dali hay một Rusell Simmons trong công ty của mình? Làm thế nào để vượt trội trong việc bạn làm, với con người của bạn, để mọi người đều thích bạn? Hãy suy ngẫm về nó. Hãy hành động dựa trên nó.

24. Yêu quý xung đột

Mọi người đều tránh xa xung đột. Nó khiến ta cảm thấy tội tệ nên ta tránh né, và hy vọng bằng cách nào đó xung đột tự hóa giải. Nhưng điều đó không bao giờ xảy ra. Thay vì vậy nó cứ mưng mủ như một vết thương nhiễm trùng (điều ta né tránh thường lại dai dẳng).

Quan điểm của tôi về nó: xung đột không gì khác hơn là một cơ hội để trưởng thành và kết nối sâu xa hơn với người khác. **Mọi xung đột** đều ẩn chứa cơ hội **học hỏi một bài học quý giá**, và cơ hội **phát triển bản thân** (về hiểu biết, nhận thức và quan điểm). Mỗi xung đột, dù với người thân hay với khách hàng, là cả một cơ hội lớn để trui rèn mối liên lạc gần gũi hơn với người đó. Bằng cách biến đổi sự bất mãn thành thời khắc thú vị cho cả hai bên.

Vậy đừng trốn chạy xung đột. Đừng chỉ gửi email khi biết mình cần mặt đối mặt để nói rõ sự thật. Vai trò lãnh đạo cũng bao hàm cả sự quân bình giữa lòng trắc ẩn với sự can đảm. Mặc dù bạn có thể cảm thấy xung đột thật rắc rối, nhưng nó thực sự là một món quà. Hãy đón nhận nó. Hãy thưởng thức những tiềm năng mà nó mang theo. Xung đột sẽ phục vụ đắc lực cho bạn.

25. Đồng hồ đo trách nhiệm

Hãy hình dung về một bảng điều khiển với đồng hồ đo trên ấy. Bên trái đề chữ *Tự do*. Bên phải đề chữ *Trách nhiệm*. Đối với tôi, để trở thành nhà lãnh đạo và sống một cuộc đời vượt trội nghĩa là đấu tranh để giữ sự quân bình mong manh giữa hai điều trên. Nói một cách khác, cây kim trên đồng hồ đo trách nhiệm nên ở chính giữa.

Cuộc sống nói chung là **sự quân bình**. Và một trong những sự quân bình **mang tính sống còn** chính là giữa **tự do** và **trách nhiệm**. Vâng, cứ việc tự do. Tận hưởng giây phút này. Sống đầy đam mê. Thư giãn thoải mái. Sống cho hiện tại. Tuy nhiên, cũng phải có trách nhiệm. Phải đề ra mục tiêu. Giữ lời hứa. Hoàn thành những công việc quan trọng. Làm tròn bổn phận.

Cuộc sống của bạn – giây phút này đây – ở vị trí nào trên đồng hồ đo trách nhiệm? Quá nhiều thời gian cho sự tự do và không đủ thời gian thực hiện các đòi hỏi để xây dựng sự nghiệp và bổn phận hàng ngày? Hoặc ngược lại? Ở thái cực nào cũng đều mất quân bình. Vậy đây là ý tưởng lớn: bạn hãy suy nghĩ xem trạng thái đứng giữa sẽ như thế nào. Ý thức tốt sẽ dẫn đến lựa chọn đúng. Và lựa chọn đúng sẽ dẫn đến kết quả khả quan.

26. Thèm khát sự phát triển

Tôi vừa đọc được một câu thật sâu sắc: “Phát triển là bằng chứng duy nhất của sự sống.” Những lời khôn ngoan đó là của John Henry Newman. Tôi rất tôn sùng quan niệm về sự phát triển, và tôi tin đó là lý do chúng ta hiện diện ở đây. Để phát triển thông qua công việc mình làm, hành động mình thực hiện, cuộc đời mình dẫn dắt (xin nhớ: đừng chỉ sống, mà hãy dẫn dắt cuộc đời). Phát triển đóng vai trò then chốt. Nó khiến ta cảm thấy đủ đầy tận thâm sâu (ta hạnh phúc nhất khi phát triển và nhận ra tiềm năng của mình). Phát triển sẽ tiếp **thêm sinh lực** (thậm chí khi nó **không hề dễ chịu** – và phần lớn sự phát triển đều như vậy). Nó **khiến chúng ta là con người thật** của mình.

Điều gì xuất hiện khi bạn nhớ đến người thầy giỏi nhất, hay vị lãnh đạo hoặc một nhà tư tưởng tài ba? Những ý nghĩ tốt đẹp, đúng không? Bạn biết ơn những bài học, những sự phát triển mà con người ấy thúc đẩy trong bạn. Vậy tại sao bạn cảm thấy khác đi khi nhớ đến những thử thách, thất bại, cố gắng trong đời? Đó phải chăng là những sự kiện uốn nắn con người bạn nhiều nhất? Thúc đẩy phẩm chất cao nhất của bạn? Dạy bạn điều cần thiết để đạt tới nơi mình ước mong? Chính chúng cũng là những người thầy của bạn. Cũng khơi nguồn cảm hứng để bạn phát triển. Vậy hãy tôn vinh chúng. Bởi vì chúng giúp bạn nhiều hơn bạn tưởng đấy.

27. Lời ngợi khen không là gì

“Bạn sẽ **hoàn tất bất cứ điều gì** trong đời, nếu bạn **không màng ai sẽ ngợi khen.**” Harry Truman đã nói như thế. Một tư tưởng tuyệt vời. Hôm nay hãy để lại cái tôi nơi cửa trước khi đi làm và thực hiện tốt công việc. Điều kỳ diệu sẽ xảy ra. Cho bạn.

Là con người, ai cũng thèm khát sự khen ngợi, công nhận và tán dương. Tất cả chúng ta đều muốn đồng nghiệp biết ơn, cộng đồng tôn vinh mình. Nhưng vai trò lãnh đạo không chỉ là cố gắng trở nên tốt đẹp dưới con mắt người khác. Nó còn là phấn đấu cho một Đại nghiệp (như Pablo Picasso nói thêm: “Chính kiệt tác Cuộc đời mới là sự hấp dẫn cao nhất”). Vai trò lãnh đạo nghĩa là thực hiện công việc theo cách tốt nhất, là khiến cho người khác tốt đẹp hơn so với trước khi họ gặp bạn, là không cần quan tâm có ai ngợi khen công việc hoàn hảo của mình hay không.

Người nổi bật luôn được người khác phát hiện. Dù đã thành sáo ngữ, nhưng câu này vẫn đúng: Hữu xạ tự nhiên hương. Điều tốt đẹp sẽ luôn được chiếu sáng. Người vượt trội trong chúng ta sẽ không bao giờ bị níu lại.

28. Chấp nhận là khôn ngoan

Tôi đang đọc một cuốn sách của người bạn thân Richard Carlson, người vừa mất cách đây không lâu. Cuốn sách có tựa là *Don't Get Scrooged* (Đừng bần tiện) và tôi đọc xong chương “Chấp nhận: giải pháp tối thượng”. Nó khiến tôi dừng lại và suy nghĩ.

Richard viết: “Chấp nhận nghe có vẻ thụ động, nhưng khi bạn cố gắng chấp nhận, bạn nhận ra nó hoàn toàn không có nghĩa là không làm gì hết. Đôi khi chấp nhận còn đòi hỏi nhiều nỗ lực hơn cả than phiền, đối đầu, hoặc ngồi im bất động như bạn vẫn thường làm. Một khi bạn trải nghiệm sự tự do mà việc chấp nhận mang lại – nó trở thành bản chất thứ hai của bạn.”

Chấp nhận. Tìm kiếm phúc lành đang giấu mình giữa những nghịch cảnh. Thoải mái trong bất cứ hoàn cảnh nào bạn đang lâm vào. Bám vào câu châm ngôn ngàn xưa rằng cuộc đời không cho bạn những gì bạn muốn nhưng sẽ gửi đến bạn những gì bạn cần. Tất cả chúng ta **đều có những ngày vất vả**, những giai đoạn **khắc nghiệt**, lúc này hay lúc khác. Đó là vì bạn và tôi đều **đang học trường đời**. Thử thách, xung đột, mâu thuẫn, bất an, tất cả đều là phương tiện để ta trưởng thành. Ngày sẽ sáng lên, và mùa sẽ luôn thay đổi. Khi chấp nhận “điều phải đến” thì lúc cay đắng sẽ qua nhanh và ngày tươi sáng sẽ dài hơn. Và đó luôn là lời chúc dành cho bạn.

29. Nhà tư tưởng thanh cao

Tôi ngồi đây trong một khách sạn ở Karachi. Một thành phố tuyệt vời. Âm thanh. Văn hóa. Con người. Tất cả dạy tôi nhiều điều. Tôi rất vui khi ở đây.

Tôi đang đọc cuốn *The Namesake* (Người cùng tên) của Jhumpa Lahiri. Sách cổ vũ một ý tưởng: Hãy trở thành nhà tư tưởng thanh cao. Cam kết có những suy nghĩ cao đẹp. Hết lòng tìm kiếm sự thấu hiểu, hoài tưởng, ý nghĩ tuyệt vời nhất. Bạn từng nghe hàng trăm lần qua nhiều cách khác nhau rằng: Bạn suy nghĩ sao thì sẽ trở thành như vậy. Tư tưởng của bạn sẽ là lời tiên tri cho bản thân. Hãy mong đợi điều phi thường mở ra với mình, và nó sẽ đến. Người thầy nói thế. Nhà thông thái nói thế. Có bao giờ bạn tự hỏi tại sao?

Tôi nghĩ mình hiểu được tại sao ý tưởng này chính xác. Nó không mang tính triết lý. Nó chỉ là logic giản đơn như sau: Những hành động bạn thực hiện mỗi ngày hình thành kết quả cuộc đời. Vì mỗi hành động bạn thực hiện đều do một suy nghĩ dẫn dắt (tư tưởng thực sự là cội nguồn của mọi biểu hiện), nên điều bạn tập trung vào chắc chắn dẫn dắt thực tại. Thủ tướng Anh Benjamin Disraeli hiểu rõ điều này khi viết: “Bạn không bao giờ đi xa hơn tư tưởng của mình.” Là con người, bạn không bao giờ hành động lớn lao hơn suy nghĩ. Cứ **ước mơ** lớn lao và rồi **hành vi** sẽ theo sau. Cứ **suy nghĩ** nhỏ nhất và **hành động** của bạn cũng sẽ **nhỏ nhất**.

Khái niệm này tuôn chảy trong mọi chiều kích của cuộc đời. Cứ nghĩ rằng mọi người đều có bản chất tốt đẹp thì bạn sẽ sống mở lòng ra. Chính hành vi ấy sẽ tạo nên thực tại, bởi vì *người ta làm điều tử tế với người tử tế*. Cứ tin rằng bạn đáng hưởng điều tốt nhất thì hành động sẽ phản ánh lòng tự tin ấy. Hành động tích cực kéo theo kết quả tích cực. Hãy kỳ vọng mình sẽ vượt trội trong sự nghiệp, trong cộng đồng và rồi suy nghĩ khôn ngoan ấy sẽ hình thành cách sống và làm việc của bạn. Hành vi đặc biệt sẽ mang lại kết quả đặc biệt.

Hy vọng tôi đã diễn tả rõ ràng quan điểm này, bởi vì tôi tin rằng ý tưởng lớn này quá dễ thực hiện đến nỗi không thể thờ ơ được. Suy nghĩ hình thành thực tại. Tư tưởng của bạn chắc chắn sẽ tạo nên thế giới cho riêng bạn. Điều bạn tập trung sẽ phát triển. Điều bạn thật sự chú tâm gần như chắc chắn sẽ quyết định số mệnh của bạn.

30. Dư luận chẳng là gì

Những gì **người ta nghĩ** về bạn **chẳng đáng kể**. Điều quan trọng chính là **bạn nghĩ gì về bản thân**. Ta tốn quá nhiều sức lực để lo lắng về ý kiến của người khác, muốn được người khác ưa thích, cần làm người khác hài lòng. Nhưng khả năng lãnh đạo chân chính và quyền làm chủ bản thân đúng nghĩa đều quy về việc vượt lên khỏi sự phê chuẩn của xã hội – để đạt tới sự tự phê chuẩn. Hãy trân trọng bản thân. Chừng nào bạn còn sống với giá trị của mình, sống đúng với bản thân, theo đuổi con đường riêng, thực hiện ước mơ, thì tại sao phải lo lắng về những gì người ta suy nghĩ, cảm thấy, nói về bạn?

Thành công không phải một cuộc tranh tài xem ai sẽ được ưa chuộng hơn. Sau tất cả, điều đáng quan tâm nhất vẫn là bạn có thực sự là chính mình hay không.

31. Bạn biết đùa không?

Bianca, đứa con gái 11 tuổi của tôi, là một đứa trẻ sáng dạ, tuyệt vời và hay cười. Nó muốn trở thành tay trống cho ban nhạc Green Day khi trưởng thành. Nó yêu con chó Max. Và khi Bianca cười, cả thế giới cười với nó.

Chúng tôi nói chuyện với nhau rất vui (tôi dành nhiều thời gian nói chuyện với con, và trong lúc đó không bao giờ mở điện thoại). Nó kể các bạn trai trong lớp rất thích nó. Chúng thích chọc cho nó cười to. Chúng thấy phần chán tinh thần. Rồi con tôi nói một câu khiến tôi bật cười: “Bố ạ, tất cả các bạn bảo rằng con biết đùa.”

Vậy tôi xin hỏi: bạn biết đùa không? Lần cuối bạn để người khác chọc mình cười đến nỗi nước mắt chảy ràn rụa là khi nào? Bạn có hay ngồi khúc khích cười với đời không – cho dẫu đó là lúc hỗn loạn nhất? (Cuộc đời đôi khi rất hỗn loạn. Hãy biết yêu mến sự hỗn loạn – sự phát triển đầy đặn vẫn ẩn chứa trong ấy.) Người giỏi nhất không bao giờ tỏ ra quá nghiêm trọng về bản thân (chẳng ai muốn lưu tâm đến bạn nếu bạn tỏ ra như thế cả). Họ làm hết sức và cứ để sự việc diễn ra, để cuộc đời làm phần còn lại. Cuộc đời có lý lẽ của nó.

Vậy hãy biết đùa. Hãy thư giãn. **Cứ phấn đấu** để trở nên xuất sắc, nhưng hãy pha thêm vào đó **trò tiêu khiển** và **niềm hân hoan**. Đừng siết cuộc đời quá chặt. Mỗi bước thụt lùi đều mang hạt giống của những cơ hội đôi khi còn lớn hơn nữa (tôi mất 43 năm mới hiểu được điều này). Cuộc sống không bao giờ là cuộc hành xác. Mà là một niềm vui thuần túy.

32. Cách tăng quyền lực

Đây là một sự thật đơn giản tôi học từ các nhà lãnh đạo hàng đầu từng làm việc chung với tư cách là những huấn luyện viên, diễn giả và nhà tư vấn của họ: cách **duy nhất** để thật sự **gia tăng quyền lực** là **cho đi quyền lực**. Bạn càng giao phó, càng tin tưởng nhóm làm việc, và càng đầu tư nhiều để họ vượt trội, thì họ càng tận tâm, tham gia và tận hiến cho bạn.

Quyền lực không đến từ sự ép buộc người khác lắng nghe mình và bắt họ làm những gì bạn nói chỉ bởi vì bạn có chức quyền trên danh thiếp. Không. Quyền lực thực sự sẽ đến khi bạn lan tỏa niềm đam mê, cho họ một lý do để leo lên đỉnh núi chiến lược, đối xử với họ bằng lòng tôn trọng và cho phép họ tỏa sáng, phát triển, lãnh đạo không cần danh phận. Hãy sát cánh cùng họ và họ sẽ sát cánh với bạn. Chuyện đơn giản, nhưng như đã nói, tôi là một người rất đơn giản.

Sau đây là một câu nói nổi tiếng của Richard Kovacevich, CEO công ty Fargo: “Chiến thắng là nhờ nhóm giỏi nhất gồm năm người, chứ không phải nhờ có năm người giỏi nhất trong nhóm.”

33. Thói quen

Thói quen chắc không bao giờ được xem là thứ sành điệu, nhưng có lẽ là điều quan trọng nhất. **Sự khác biệt** giữa người **tài giỏi** và những người khác nằm ở **thói quen**. Một vài thói quen tốt (bạn chỉ cần có thể - hai hoặc ba thói quen tốt là đủ) sẽ tạo khác biệt lớn **cho cuộc đời** và sự nghiệp của bạn lúc cuối cùng. Chúng tạo khác biệt giữa sự tầm thường và phi thường. Vậy hãy chọn kỹ các thói quen.

Một phép ẩn dụ sẽ làm rõ quan điểm của tôi: Một thói quen tốt giống như một cây sồi thẳng đứng. Nó khởi thủy chỉ là hạt giống nhỏ, được gieo trồng vào một giây phút duy nhất. Nếu không chăm sóc hàng ngày, nó sẽ chết ngay. Nhưng nếu chăm sóc, mỗi ngày một ít, nó tự nhiên lớn lên. Cho đến một ngày nào đó cây to đến nỗi không thể đốn chặt được nữa.

Thói quen sẽ chỉ rõ bạn đến gần đỉnh núi của mình như thế nào. Tôi nhận thấy một số thói quen của những người vượt trội bao gồm:

- Đặt ra tiêu chuẩn cho mọi hành động đều ở mức độ hoàn hảo và toàn vẹn nhất.
- Đưa quan hệ giữa con người lên hàng đầu.
- Dùng nghịch cảnh như đòn bẩy để khiến bản thân, sự nghiệp và cuộc sống tốt đẹp hơn.
- Dậy sớm.
- Hứa ít, cho nhiều (luôn cho người khác nhiều hơn họ mong đợi và bạn sẽ chiến thắng)
- Ham mê học hỏi (hãy đọc hàng ngày, nghe các bài giảng, tham dự các khóa học).
- Dùng 60 phút đầu tiên trong ngày để mơ mộng, dự tính hoặc đơn giản là tập thể dục để duy trì sức sống của bản thân.
- Quân bình giữa việc thật giỏi trong sự nghiệp và việc trở thành một con người hoàn thiện đầy thú vị với người khác.

Một vài thói quen để bạn chọn. Để thực hành. Để gieo hạt giống.

34. Tìm giây phút tuyệt vời

Hôm nay tôi được hưởng giây phút tuyệt vời. Không phải tôi nói trước hàng ngàn người. Không phải cú điện thoại từ nhà xuất bản với thông tin tốt lành về cuốn sách của mình. Không phải một công ty hàng đầu thế giới gọi đến đăng ký một buổi thuyết trình về vai trò lãnh đạo hoặc quản lý đội ngũ nhân viên. Không, giây phút đó quan trọng hơn nhiều, và đã xảy ra sáng nay. Nó thuộc loại cơ bản nhất (những điều tốt nhất trong cuộc đời đều như thế cả).

Khi bước ra khỏi xe trong bãi đậu của công ty, tôi nhận ra một mùi hương thoang thoảng trong không khí. Một nét đẹp thanh thoát. Rất dịu dàng và choáng ngợp. Tôi nhìn quanh và thấy mình đậu xe dưới một tán cây đang nở rộ những cánh hoa màu đỏ và hồng. Mùa xuân đang tới và cây cối đang thay đổi diệu kỳ. Tôi vẫn đứng đó. Nhắm mắt và thưởng thức mùi hương. Giây phút đó tôi cảm nhận mình thật may mắn vì đang sống. Tất nhiên vẫn còn đó những thử thách phải đối đầu (chỉ người chết mới không còn thử thách). Tất nhiên cuộc sống sẽ có lúc tốt đẹp hơn. Nhưng **hạnh phúc chính là có được một cảm giác cân xứng toàn vẹn**. Tất cả chúng ta đều đang hưởng nhiều phúc lành trong đời, ví dụ như có người yêu thương mình, hoặc công việc mình đang làm khiến cuộc đời có ý nghĩa, hoặc con cái khỏe mạnh, hoặc những quà tặng đơn sơ như một bữa ăn trên bàn, một đôi mắt sáng để thấy mọi việc. Hoặc như giây phút tuyệt vời dưới tán cây bên bãi đậu xe.

Cuộc sống ngắn ngủi. Đương nhiên việc tập trung để hoàn thiện sự nghiệp và đạt tới thành công rực rỡ là điều rất quan trọng. Tôi hoàn toàn đồng ý về điều này. Nhưng vui thú trên đường đời cũng quan trọng không kém. Hãy cười vui. Thư giãn. Trải nghiệm sự phiêu lưu. Và đừng bỏ lỡ những giây phút tuyệt vời. Hầu như những giây phút ấy đều miễn phí, và đang hiện diện ngay trước mắt bạn. Hôm nay đây, giá mà bạn dành chút thời gian để tìm kiếm chúng.

35. Nghịch lý của lời khen

Tôi đang đi cùng con tới trường và bàn luận về một bộ phim truyền hình mà con tôi rất thích. Chúng tôi nói về mối quan hệ căng thẳng giữa một bà mẹ chồng và đứa con dâu. Con tôi nói rằng mẹ chồng không thích nàng con dâu bởi vì bà không thích cách nấu ăn của nàng. Tôi bảo con thử nghĩ sâu xa hơn và hình dung nguyên nhân thực sự. Sau một lúc bàn luận, cả hai đều phát hiện điều ẩn bên dưới: chúng tôi cho rằng lý do thực sự bà mẹ chồng không thích con dâu đó là bà ta cảm thấy bị đe dọa bởi tình yêu giữa con mình với người vợ. Người mẹ nghĩ rằng mình sẽ mất đi đứa con trai. Vì thế bà tỏ ra khắc nghiệt với con dâu và không bao giờ khen ngợi điều gì.

Câu chuyện khiến tôi nghĩ đến lời khen nơi làm việc (ngay cả ở nhà). Một điều hiếm có. Lời khen, theo tôi, giống như mặt trời: bạn càng cho đi, mọi sự chung quanh bạn càng tỏa sáng. Tuy nhiên, đa số lại không tặng lời khen miễn phí (dù thực sự nó miễn phí). Theo khảo sát của tổ chức Gallup, lý do số một khiến nhiều nhân viên rời bỏ nơi làm việc cũ là họ không cảm thấy được cấp trên trân trọng. Đa số các nhà quản lý đều không tỏ sự trân trọng hoặc nói lời ngợi khen. Bởi vì họ nghĩ rằng như thế khiến họ mình trở nên kém cỏi.

Theo tôi, đây mới là sự thật: Hãy trao tặng lời khen cho mọi người chung quanh khi họ đáng được hưởng nhất, bạn sẽ vĩ đại hơn. Điều đó nâng tầm vóc của bạn ở nơi làm việc dưới mắt những người chung quanh. Đừng giấu giếm những gì các thành viên quanh bạn đang mong mỏi. Tất cả chúng ta đều muốn cảm thấy mình đặc biệt. Bạn cũng vậy. Và nàng dâu kia cũng thế.

36. May mắn và qui luật

Người ta hay nói: càng làm việc chăm chỉ, bạn càng may mắn. Điều này hoàn toàn đúng. Có thể bạn tự hỏi: “Một cuộc đời vượt trội phải chăng là do may mắn, hoặc có qui luật tự nhiên mang lại kết quả to lớn một khi ta trung thành với qui luật ấy?”. Đây là câu trả lời. **Điều tốt đẹp xảy đến với những ai thực hiện điều tốt đẹp. Hãy làm điều đúng đắn và bạn sẽ chứng kiến kết quả đúng đắn.**

Tôi nghĩ đến công việc của người nông dân. Tôi không có ý từ bỏ những khóa giảng dạy về vai trò lãnh đạo để về quê trồng hoa màu (dù đó có thể là một cuộc sống tốt đẹp). Nhưng thử nghĩ điều này: qui luật đồng áng và qui luật thiên nhiên giống như qui luật trong công việc và đời sống cá nhân. Khi gieo trồng, bạn sẽ gặt hái. Chăm sóc và nuôi dưỡng hoa màu và mùa bội thu sẽ đến. Chăm sóc và nuôi dưỡng nghề nghiệp, sức khỏe, mối quan hệ, bạn có nghĩ rằng mình bị chối bỏ không gặt hái được gì hết? Không đời nào.

Tất nhiên đôi khi bạn gặp may, tuy nhiên nó chỉ giống như thêm màu sắc vào ổ bánh. Với tôi, một cuộc đời quý giá là kết quả của một cách sống hợp với qui luật tự nhiên. Hãy làm việc như để thêm giá trị cho khách hàng và cho mọi người chung quanh. Đối xử với mọi người bạn gặp như với một khách VIP. Chân thành và đầy nhiệt tình. Hãy tiếp tục những điều này và bạn sẽ ổn. Hãy ghi nhớ: càng gieo nhiều hạt giống, bạn càng thấy nhiều cây trái.

37. Hội chứng lưng lừa

Hầu hết các công ty sẽ không sụp đổ do hậu quả của một vụ bê bối. Đa số các mối quan hệ sẽ không chấm dứt chỉ vì một cuộc cãi nhau. Hầu như các cuộc đời sẽ không tan nát chỉ bởi một sự kiện buồn thảm. Không, tôi cho rằng **thất bại** xảy ra là **kết quả** của những **hành động sao lãng nhỏ bé** hàng ngày, tích lũy theo năm tháng dẫn đến một **cuộc bùng nổ và suy sụp**.

Hãy nhớ câu chuyện ẩn dụ về lưng lừa. Các bó rom cứ tiếp tục chất lên lưng con vật khôn khéo. Mỗi bó rom thì nhẹ và chẳng hại gì. Nhưng hết bó này đến bó khác đặt lên lưng nó cho đến khi trở nên quá nặng và chỉ cần thêm một bó cuối cùng thế là lưng nó gãy.

Tôi gọi đó là hội chứng lưng lừa. Một sự sao lãng nhỏ bé chắc chắn sẽ dẫn đến tình trạng hư hoại trong công việc và đời sống. Người tài giỏi thực sự phải đồ mồ hôi với những chi tiết bé nhỏ. Họ làm điều đúng đắn dường như không một ai biết. Họ có nguyên tắc là làm tròn những kế hoạch, những hoạt động và bổn phận rất nhỏ bé, và điều đó nẩy mầm cho những sự việc lớn lao. Họ biết rằng thành công kéo dài đến từ sự tiến hóa dần dần chứ không phải cuộc cách mạng tức thời. Bạn cũng cần hành động như vậy.

38. Nỗ lực thêm một phần trăm

Tôi ngồi đọc tạp chí *GQ* trên chuyến bay trở về từ thành phố Rome (một thành phố tuyệt vời, như bạn tôi nói: “Bạn có thể quay trở về quá khứ và học lại những bài học lịch sử.”). Một ý tưởng lớn chạy trong đầu khi tôi đọc bài viết của Chris Carmichael, huấn luyện viên xe đạp nổi tiếng: “**Một phần trăm** cuối cùng mà hầu hết người khác để dành lại **chính là** một phần trăm mà **nhà vô địch sẵn sàng đốt cháy.**” Một ý tưởng sâu sắc. Hy vọng chúng ta sẽ không bao giờ quên.

Hãy dùng toàn bộ năng lượng để thể hiện hết mình và tạo nên kết quả. Hãy dồn mọi khả năng vào tất cả hành động. Đánh thức tài năng trong người. Và bạn sẽ rực cháy. Để rồi khi nhìn lại, bạn có thể nói: “Tôi đã cố hết sức. Tôi đã làm hết mình.” Đó là điều kỳ diệu, phải không nào? Xin nhớ rằng: Cơ hội để vượt trội sẽ đến vào chính giây phút mà người bình thường sẽ từ bỏ.

39. Có đi có lại

Bản tính con người là **muốn giúp những ai từng giúp mình**. Mỗi chúng ta **đều khát khao** trong thâm sâu **làm những gì người khác từng làm cho mình**. Và tôi tin rằng mình sẽ nhận lấy những gì mình từng cho đi. Sau đây là ví dụ minh họa.

Tôi lái xe 20 phút để đến chỗ đỗ xăng. Tại sao tôi lại mất công đến vậy khi hôm nay còn nhiều việc quan trọng phải làm? Tại sao tôi lại chọn sự bất tiện thay vì chỉ cần mất 2 phút để đến trạm xăng gần văn phòng nhất để mua xăng? Câu trả lời: Bởi vì tôi muốn đáp lại một tâm thịnh tình. Cho một người rất tử tế với tôi. Một người tốt.

Cách đây vài tuần, sau khi đưa con đi học, xe của tôi bị nổ bánh. Tôi đến ba trạm xăng và chỉ có một trạm xăng nhanh chóng sửa giúp tôi. Một người đàn ông trạc ngũ tuần vui vẻ nhận lời giúp đỡ. Trong khi tôi ngồi đợi thì ông pha cho tôi một tách cà phê. Ông trò chuyện vui vẻ khi sửa xe. Ông làm công việc với niềm vui thực sự. Một nhà lãnh đạo không cần danh phận. Những người như thế sẽ gọi lên nguồn cảm hứng. Ông khiến tôi cũng muốn trở thành một người tử tế.

Vì thế tôi tìm cơ hội để biểu lộ lòng tri ân, bắt đầu bằng hôm nay, với công việc của mình. Rồi tôi sẽ kể cho bạn bè, và họ sẽ nói cho người khác biết. Ông ấy đáng được như vậy. Và tôi muốn đền ơn đáp nghĩa.

40. Nói điều bạn muốn

Có bao giờ bạn nhận ra rằng **người mình yêu thương nhất** lại là người mình **thường bỏ lơ**? Thật kỳ quặc, phải không? Bạn dễ dàng dành rất **ít thời gian với gia đình** vì họ luôn **ở ngay bên bạn** (hoặc bạn tưởng là thế). Thật dễ bỏ qua những sự biểu lộ tình cảm với người mình yêu mến bởi vì dường như chưa cần phải làm thế ngay. Nhưng còn gì quan trọng hơn gia đình chứ? Thành công vượt trội nhưng cô đơn thì có ý nghĩa gì? Cuốn album gia đình có ý nghĩa với tôi hơn nhiều so với tài khoản ngân hàng. Rất thực lòng.

Vậy hãy nhắc máy lên và nói với cha mẹ rằng bạn rất yêu thương họ. Trước khi đi làm, hãy bày tỏ cử chỉ yêu thương với người bạn đời. Hãy ôm chặt các con và nói rằng bạn rất thương chúng. Con bạn chỉ bé bỏng có một thời. Và khi cánh cửa cơ hội đó khép lại, chúng sẽ vĩnh viễn đóng chặt.

41. Lạc quan mãnh liệt

Tôi vừa đọc xong tạp chí *Fortune*. Một bài báo trong đó mô tả về hội nghị trên đảo Necker, hòn đảo mà Richard Branson mua cách đây 25 năm. Về niềm vui khi tất cả những ai tham dự hội nghị đi tàu, cụng ly với nhau và trò chuyện vui vẻ (mỗi chúng ta cần “trò chuyện vui vẻ” trong tuần để tăng nguồn năng lượng, duy trì và thúc đẩy tinh thần). Rồi họ nói về Branson, nhà sáng lập tập đoàn Virgin. Tác giả nhận xét rằng ông có thể nói chuyện với bất cứ ai về bất cứ đề tài gì, từ âm thực đến thể thao. Nhưng điều gây ấn tượng nhất về nhân vật này là tinh thần vui vẻ lây lan sang người khác. Branson hình như lúc nào cũng trong tâm trạng lạc quan. Một nhà điều hành cũng đồng ý và nói thêm: “Đó cũng là yếu tố tôi nhận ra nơi những người thành công. Họ hình như luôn lạc quan trong tâm hồn.” Thật thú vị.

Vậy điều chúng ta rút ra ở đây là **tính lạc quan** không phải chỉ hời hợt bên ngoài, **không tẻ nhạt**, cũng **không ủy mị**. Lạc quan là một công cụ rất cần thiết cho bất cứ ai **tận hiến để trở nên thật sự xuất sắc** – và sống một cuộc đời đủ đầy. Mỗi ngày đều mang đến nhiều thử thách với những ai dám làm, dám chấp nhận rủi ro và ước mơ. Đó là chuyện tất yếu khi bạn nỗ lực để vượt trội. Trở thành người lạc quan nhất sẽ giúp bạn vượt trội hơn mọi người khác, và đưa bạn đến nơi mình hằng mơ ước.

42. Lời nói yếm thế

Tôi muốn trở lại với một chủ đề từng được chia sẻ trong *Điều vĩ đại đời thường*: sức mạnh của ngôn từ. Ngôn từ hình thành cách bạn xúc cảm. Chúng ảnh hưởng đến cách bạn tiếp cận thực tại. Chúng khiến bạn đến gần đỉnh núi cao hoặc ném bạn xuống thung lũng. Biết dùng ngôn từ của người vượt trội, bạn sẽ hướng đến cuộc đời vượt trội.

Hôm qua tôi đến một tiệm Starbucks ở Manhattan. Người đứng trước tôi hỏi mua một ly *chai latte* nhưng nhân viên bán hàng nói hết loại đó rồi. Thế là anh ta tỏ ra thảm hại. Thực sự thảm hại. Phải chi bạn nhìn thấy khuôn mặt ấy. Giống như bị một mũi tên xuyên qua tim. Anh ta đáp lại bằng những lời cũng thảm hại: “Sao lại xảy ra với tôi chứ?”. Tôi mong đợi nụ cười trên khuôn mặt đó. Không bao giờ có.

Dù cuộc đời gửi đến **điều gì đi nữa**, chính chúng ta chịu trách nhiệm về **cách đáp lại**. Ta **làm chủ phản ứng của mình**. Ta tự chọn con đường cho hoàn cảnh ấy. Hoặc tỏ ra thảm nã hoặc bình tĩnh vượt qua. Có hàng trăm lựa chọn – ở mọi lúc. Hãy bắt đầu với ngôn từ. Hãy chọn kỹ, vì người lãnh đạo luôn như vậy.

43. Thoát khỏi vỏ sò

Tôi biết tôi luôn động viên bạn đổi mới, vượt khỏi giới hạn, bước lên mức độ cao hơn trong công việc cũng như trong đời sống để lãnh đạo. Tôi cũng biết mình đã nói nhiều về việc cần chạy thẳng tới nỗi sợ (hãy nhớ rằng hầu hết những điều ta lo sợ chưa bao giờ đủ gần để xảy ra) và từng nói đến việc giang tay đón chào những điều khó chịu. Tôi đã cố gắng hết sức để làm như vậy. Sau đây là một trải nghiệm của tôi.

Tuần trước tôi dành hai ngày trong một phòng ghi âm, vì đã lâu rồi tôi mơ ước viết nhạc để truyền đạt một thông điệp lớn. Tôi từng chơi guitar trong ban nhạc rock tại trường luật (tuy tôi chơi dở nhưng vẫn rất mê) và rất muốn tìm lại thú vui ấy. Bạn cũng hiểu điều này: Chẳng có thời điểm nào là lý tưởng để thực hiện ước mơ cả. Vậy nên tôi đánh liều. (Al Pacino từng nói với Larry King: “Tận dụng cơ hội tốt đến mức nào thì anh sẽ giỏi đến mức ấy.”) Tôi gặp hai đối tác tuyệt vời tại phòng thu và nói rõ ước mơ của mình. Đúng là “không đòi thì không được.” Họ ký hợp đồng với tôi ngay lập tức.

Hai ngày đó tôi ở trong phòng thu với những người sáng tạo nhất mình từng gặp. Các nhà văn và nhạc sĩ. Những người khai phá và dám ước mơ. Tất cả cùng giúp tôi hình thành một tác phẩm tuyệt vời để khơi nguồn cảm hứng cho người khác biết sống vượt trội. Một tác phẩm nghệ thuật. Tôi phải hát, phải chơi đàn guitar, phải đi ra khỏi vỏ ốc an toàn có sẵn của mình, phải chấp chững bắt đầu học. Kết quả ra sao? Rất đáng kinh ngạc. Tôi đã sợ hãi, đã kích động, rồi tràn ngập niềm vui và hân hoan. Tôi đã run rẩy. Và đã cười to. Quả là một trải nghiệm không bao giờ quên - một phần trong câu chuyện riêng tư mà tôi gọi là cuộc đời. Vậy hãy ra khỏi nơi ẩn trú. Chấp nhận rủi ro. Yêu cầu. Ước mơ. Liều lĩnh. Vấp ngã. Thất bại. **Đừng bao giờ để ai nói rằng ước mơ của bạn không thể trở thành hiện thực.** Cuối cùng sẽ có người thực hiện điều bạn hằng ước mơ. **Tại sao người đó lại không phải là bạn?**

44. Đừng cố quá sức

Một trong những nguyên tắc tổ chức căn bản trong cuộc sống: Thành công là kết quả của sự quân bình tinh tế giữa việc để mọi sự tự xảy ra và việc tác động để chúng xảy ra. Đúng, bạn có trách nhiệm thiết lập mục tiêu, nhận diện khả năng và thể hiện hết mình. Ta cần thực hiện phần việc của mình. Điều tốt đẹp sẽ hé lộ cho những ai tận tâm làm điều tốt đẹp. Nhưng ta cũng cần một sự cam kết tinh tế, cho phép mọi việc tự nhiên hé lộ. Nói một cách khác, **hãy làm hết sức** – rồi để cuộc đời làm phần còn lại.

Cuộc sống luôn dẫn dắt bạn đến nơi **tốt đẹp hơn** (cho dầu nó trông không giống như vậy). Tôi khám phá rằng việc để cuộc đời dẫn dắt là điều rất quan trọng (môt bài học không hề dễ dàng, và chính tôi vẫn đang học). Nếu đã cố làm mọi thứ nhưng sự việc vẫn không như kết quả bạn mong muốn, đừng cố quá sức. Nghỉ ngơi đi. Có thể mọi chuyện không hề sai. Có thể chưa đến lúc. Có thể cánh cửa này đóng lại nhưng cánh cửa khác đang mở ra. Và thông thường, một khi đã thực hiện điều bạn cho là tốt nhất, bạn đã tạo nên không gian cho điều tốt đẹp hơn sắp đến. Mọi điểm kết thúc đều mở ra một điểm khởi đầu mới.

45. Kiểm tra trước gương

Tôi tin rằng có một điều quan trọng cần nhớ, đó là nhận thức tốt hơn thì thực hiện sẽ tốt hơn. Với nhận thức cao hơn, bạn sẽ lựa chọn khôn ngoan hơn. Càng rõ ràng về thân phận mình muốn trở thành, bạn càng nhanh chóng thực hiện lựa chọn để đạt đến đó. Sự rõ ràng tạo nền tảng để bạn đưa ra quyết định khôn ngoan.

Sau đây là một công cụ đơn giản cho bạn: gương soi. Hãy nhìn vào gương và tự hỏi: “Có một điều gì **tôi sẽ làm hôm nay** để sau khi thực hiện, cuộc sống, sự nghiệp cũng như bản thân tôi sẽ **tiến lên cấp độ mới?**”. Sau đó hãy suy nghĩ về điều duy nhất đó. Hình dung các bước sẽ thực hiện. Rồi tiến lên và bắt tay hành động. Đây can đảm. Ngay bây giờ. Từng tiến bộ nhỏ bé hàng ngày theo thời gian sẽ mang đến kết quả ngoạn mục.

46. Tìm những người bạn hay đòi hỏi

Tất nhiên, chuyện này có vẻ thách thức, khiêu khích, thậm chí gây khó chịu (nếu quả vậy thì tôi đã làm tốt việc của mình). Vấn đề là chúng ta trưởng thành qua những trải nghiệm và ý tưởng đầy thách thức.

Ý tưởng này tập trung vào một điểm cốt lõi: Tự đặt mình đứng giữa những người luôn bắt bạn phải rời bỏ nơi trú thân an toàn của những điều bạn đã quen thuộc. Tại sao lại dành thời gian với những người chỉ thích an nhàn trong công việc? Sao lại kết bạn với những người tự rút lui an phận trong đời sống thường ngày? Chúng ta sẽ thực sự trở thành giống như những người mà ta vẫn thường giao thiệp.

Ý tưởng lớn: Bạn có **khuyh hướng giống năm người** mà bạn dành **hiều thời gian giao tiếp nhất** (hy vọng tôi không dọa bạn chết khiếp). Thế nên tôi đề nghị bạn hãy mời gọi những ai **khởi nguồn cảm hứng** cho mình, trong cả công việc và cuộc sống. Những người nâng đỡ tinh thần bạn. Khiến bạn trở nên đặc biệt / đáng tin cậy / luôn được nhớ đến / đáng yêu. Những người mà sâu trong tâm hồn luôn hướng đến sự xuất sắc. Và điều quan trọng nhất: Đó là những người nhìn thế giới qua đôi mắt khác. Họ sẽ thách thức bạn. Thúc đẩy bạn. Đôi khi họ khiến bạn khó chịu. Chính những điều này sẽ giúp bạn rất nhiều. Để bạn trưởng thành. Vươn xa. Thăng tiến. Nhờ đó bạn không bao giờ giẫm chân tại chỗ.

47. Đổi mới nơi bạn làm việc

Để vượt trội, bạn nhất thiết phải trở thành người đổi mới **xuất sắc**. Không ngừng khiến cho sự việc ngày càng tốt hơn và say mê khám phá nhiều cách thức mới để tăng thêm giá trị, **khôn ngoan hơn, nhanh hơn**. Đó là những chỉ báo sáng tạo cốt lõi của những người giỏi nhất thường thể hiện. Để sáng tạo thần kỳ và nảy sinh nhiều ý tưởng lớn lao giúp bạn lên đến đỉnh cao nhất, bạn không cần vào rừng hay một nơi tôn nghiêm. Bạn sẽ có những tư tưởng hay nhất qua việc đổi mới tư duy sáng tạo ngay tại nơi mình hiện diện. Tom Kelly, chủ tịch của công ty thiết kế IDEO ở Thung Lũng Silicon nhận xét: “Việc động não tại khu trượt tuyết hay khu nghỉ dưỡng sẽ phản tác dụng. Bạn có muốn nhân viên hoặc cộng sự nghĩ rằng sáng tạo và nguồn cảm hứng chỉ có thể xảy ra trên núi cao hay khi đi dạo ở những nơi xa vắng gần biển? Đừng hiểu sai ý tôi: những nơi ấy rất tốt. Nhưng xin nhớ: bạn muốn ngọn gió sáng tạo thổi khắp nơi làm việc cũng thường xuyên như ngọn gió ngoài bãi biển.” Một ý tưởng hoàn hảo.

48. Tự hào làm cha mẹ

Vai trò lãnh đạo bắt đầu từ trong nhà. Gia đình là một tổ chức cần được chăm sóc, yêu thương và nâng đỡ nếu bạn thực sự nhắm đến một cuộc sống hạnh phúc mà bạn đáng được hưởng. Tôi cũng tin rằng giây phút cao quý nhất trong đời chính là giây phút chia sẻ với người mình yêu thương.

Hôm nay tôi đưa con gái đến trường và trông thấy chiếc xe của một phụ huynh nào đó có dòng chữ CON BỐ SỐ MỘT. Nó khiến tôi thấy thật vui.

Bạn có tự hào về con mình không? Chúng có chiếm ưu tiên hàng đầu trong đời bạn không? Với tôi là như vậy. Tôi sẽ buông tất cả công việc mình đang làm, nếu con tôi cần đến tôi giây phút đó. Thời gian bạn dành cho con có đầy đủ cả về số lượng và chất lượng không? Tôi là một người cha đã hơn 13 năm qua, và tôi phải chia sẻ với bạn rằng đồ chơi, trò chơi điện tử, hay bất cứ quà tặng nào đi nữa cũng không thể sánh bằng thời gian bạn dành cho các con. Đó là tất cả những gì con cái muốn, là tất cả những gì chúng thực sự cần. Như tôi từng viết trong *Điều vĩ đại đời thường*, có nhiều nhà điều hành giàu có đi máy bay đến gặp tôi ở Toronto, ngồi xuống bên tôi và tâm sự rằng dù họ “có tất cả” nhưng thực ra họ chẳng có gì hết. Bởi vì họ đã bỏ lỡ thời thơ ấu của con mình. **Tiền không phải là hình thức quan trọng nhất của sự giàu có.** Thật sự không phải.

Vậy ngay hôm nay, hãy yêu thương các con. Nâng niu chúng. Hãy nói với các con tất cả những gì bạn muốn nói nhưng chưa đủ can đảm để biểu lộ. Bạn sẽ không bao giờ hối tiếc về việc cho các con thấy bạn tự hào về chúng biết bao. Không bao giờ.

49. Cổ máy che giấu

Mới đây tôi đọc một bài báo rất hay trên tạp chí *Time*. Bài báo nói về 100 người có ảnh hưởng nhất trên thế giới. Jobs có trong danh sách đó. Cả Branson và Gore cũng vậy. Mittal tạo nét nổi bật, và cả Oprah nữa. Tuy nhiên một trong những hồ sơ tác động đến tôi nhiều nhất là Leonardo DiCaprio, vì một câu nói duy nhất của đạo diễn Martin Scorsese mô tả lần đầu tiên ông xem DiCaprio nhập vai: “Trong cách diễn xuất của anh ấy, tôi không thấy có cổ máy nào cả.” Tôi đặt tạp chí xuống sau khi đọc những lời này.

Người tài năng thường khiến mọi chuyện trông rất đơn giản. Những người **xuất sắc nhất** trong những người giỏi nhất thực thi công việc của họ rất **dễ dàng** và **thanh thoát**, hoặc ít nhất họ cũng khiến tôi và bạn cảm thấy như thế. Ta không nhìn thấy cổ máy nào cả. Ta không nhìn thấy cảnh thức khuya dậy sớm làm việc cật lực để trở thành người giỏi nhất thế giới. Ta không thấy sự quyết tâm dữ dội mà họ đổ dồn để vượt qua những điều không tưởng và biến ước mơ thành hiện thực. Ta không nghe tiếng cười nhạo của những nhà phê bình mà họ phải làm ngơ để đạt tới đỉnh cao. Những người thể hiện tài giỏi – dù là trong công nghệ giải trí, kinh doanh, chính trị hay giáo dục – đều khiến mọi chuyện trông thật dễ dàng. Nhưng thực ra không phải vậy. Để sở hữu khả năng nắm bắt và cảm thụ chỉ trong chốc lát có thể phải mất nhiều năm. Đừng bao giờ quên điều ấy.

50. Đừng chờ cơ hội đến

Tôi chưa bao giờ tuyên bố mình là người thập toàn. Tôi luôn cho rằng mình không phải chuyên gia gì cả, và chắc chắn, tôi chính là một công trình còn đang dở dang. Một người rất bình thường. Tôi có những điểm mạnh và cả những khiếm khuyết (giống như bao người khác). Một trong những điểm yếu của tôi là tính nóng nảy. Tôi luôn cảm thấy bồn chồn muốn sự việc hoàn thành. Tôi không thể chịu đựng những thay đổi chậm chạp. Tôi muốn gây ảnh hưởng và thể hiện tài năng (mọi người đều có tài). Ngay lập tức.

Giống như những điểm yếu khác, nó cũng là nguồn sức mạnh của thành công. Tôi vận động mọi việc rất nhanh chóng. Tôi yêu tốc độ. Chỉ có kết quả mới là điều quan trọng (nói một cách khái quát là như thế). Điều đó khiến tôi nhớ đến lời của diễn viên Clint Eastwood viết trên tạp chí *Best Life*: “Đôi khi nếu muốn thấy sự thay đổi tốt đẹp, bạn phải đích thân nắm sự việc trong tay.” Chính xác.

Tất nhiên ta cần đồng đội. Cần sự cộng tác. Cần giao việc cho những người có tài năng mà ta không có. Nhưng vào những lúc mọi người khác đều chờ đợi ai đó **dẫn bước đầu tiên**, *bạn phải là người dẫn dắt sự thay đổi*. Đối với tôi, nó chính là sự can đảm. Là cách sống có ý nghĩa. Là vai trò lãnh đạo. Là đại diện của sự xuất chúng.

51. Nguyên tắc đầu tiên cho quan hệ tốt đẹp

Chất lượng cuộc sống rút gọn lại chính là chất lượng các mối quan hệ. Với khách hàng, với nhà cung cấp, với người thân yêu, với bản thân (ý tưởng lớn là đây). Nếu tận tâm tìm cách khiến các mối **quan hệ** trở nên **tốt đẹp**, bạn cũng sẽ có một **cuộc sống tốt đẹp**. Trở thành nhíp cầu nối giữa những con người là chuyện khá dễ dàng.

Bảy nền tảng căn bản sau đây cực kỳ đơn giản nhưng cũng cực kỳ thâm sâu – chẳng phải đó cũng là đặc điểm của những chân lý thông tuệ sao?

1. *Hãy là người đầu tiên mở lời chào khi gặp gỡ một người nào đó. Nói một cách khác, hãy là người tử tế trước nhất (điều này cần chút can đảm, bởi vì ta thường lo sợ bị từ chối).*

2. *Cười thật nhiều. Đó là một trong những cách hay nhất để người khác mở lòng ra với mình. Đừng quên rằng chúng ta tạo nên ấn tượng lâu dài người khác chỉ trong vài phút đầu tiên gặp gỡ.*

3. *Gọi họ bằng tên. Đây là điều rất quan trọng. Nó chứng tỏ bạn quan tâm, và là dấu chỉ của sự tôn trọng.*

4. *Nhìn thẳng vào mắt họ khi nói chuyện.*

5. *Là người biết lắng nghe. Làm đúng điều này, bạn chắc chắn trở thành “siêu sao lập mối quan hệ”. Đa số thường không lắng nghe. Đa số đều quan tâm đến mình đến nỗi không thể hỏi câu nào ra hồn khi gặp gỡ người khác. Việc lắng nghe và hỏi biểu lộ sự khiêm nhường. Nó chứng tỏ bạn quan tâm. Nó cho thấy bạn tham gia vào cuộc nói chuyện mà không chỉ nghĩ đến bản thân. Đa số thường cho rằng lắng nghe là đợi đến khi người kia nói xong để họ bắt đầu nói.*

6. *Đưa ra những lời khen ngợi chân thành. Lời khen thì miễn phí. Đừng bao giờ bỏ lỡ cơ hội ca ngợi người khác, dù ở nhà hay ở nơi làm việc. Bạn sẽ kết nối đến những gì tốt đẹp nhất nơi người ấy. Và rồi họ sẽ gửi lại những điều tốt đẹp nhất cho bạn. Hãy để lại trong họ cảm xúc thú vị hơn cả lúc bạn mới gặp họ.*

7. *Đối xử với mọi người như thượng khách (tôi nhấn mạnh là mọi người;*

tôi rất ngại người nào hòa nhã với tôi nhưng lại thô lỗ với người bồi bàn – chẳng nhất quán gì cả).

Bày ý tưởng trên rất đơn giản. Hãy nắm rõ các nguyên tắc đầu tiên này và bạn sẽ vươn tới đỉnh núi nhanh hơn bạn tưởng. *Sự vượt trội đến từ sự nắm vững các nền tảng căn bản.*

52. Lo lắng và hồi tưởng

Rất nhiều nhà tư tưởng đều khuyên chúng ta nên tránh sống trong quá khứ. Họ đều nói: “Hãy sống trong hiện tại.”; “Hãy chôn vùi quá khứ.” Tôi hiểu những ý đó. Nhưng phải chăng vẫn có **điều tốt đẹp** khi trở lại quá khứ và thắp sáng những giây phút tuyệt vời trên hành trình đã đi qua? Khi rút ra **bài học từ những trải nghiệm**?

Điều này dẫn tôi đến quan niệm về lo lắng và hồi tưởng. Việc bạn có nên quay về quá khứ hay không, theo tôi, tùy thuộc vào dự tính của bạn. Nếu dự tính trở lại quá khứ để day dứt với chuyện buồn đã qua, để lo lắng với những gì không thể thay đổi, để khơi lại những nỗi đau quá khứ, đó là một phản ứng không lành mạnh (chính xác đó là lãng phí thời gian, vì bạn vẫn loay hoay mãi). Nhưng nếu bạn muốn hồi tưởng về những bài học mà sự kiện đó mang lại, để trưởng thành trong khôn ngoan, để thưởng thức những kỷ niệm quý giá mà mình may mắn được hưởng, tôi nghĩ đó là điều tốt đẹp. Bởi vì bạn đã để quá khứ phục vụ mình, và khiến bạn trở nên tốt đẹp hơn.

53. Tin nơi người khác

Tôi dẫn các con đi xem bộ phim *Freedom Writers* có Hilary Swank đóng. Bộ phim gợi lên bao nguồn cảm hứng. Nó khiến tôi chảy nước mắt. Khiến tôi muốn hành động và cho đi nhiều hơn. Khiến tôi muốn phát huy nhiều thứ. Bộ phim thật sâu sắc.

Đây là một trong những ý tưởng rút ra từ bộ phim: Sự lãnh đạo chính là tin nơi người khác (và tin vào bản thân) khi không còn ai tin tưởng. Những đứa trẻ trong phim gia nhập băng đảng. Cuộc đời khắc nghiệt. Trái tim lạnh giá. Nhưng một người thầy vẫn thấy được giá trị ẩn trong người chúng: thông minh, tử tế, chăm sóc những ai bỏ cuộc và gục ngã. Nhà trường không cho chúng sách mới – vì nghĩ rằng chúng không đáng được sách mới. Nhưng người thầy thì không. Vẫn đối xử trân trọng. Tự mua sách cho chúng (bằng cách làm thêm hai nghề khác để có tiền). Đòi hỏi chúng. Chúc mừng chúng. Tin vào chúng. Và chúng đã thay đổi. Bởi vì khi bạn nhìn thấy điều tốt đẹp nhất nơi người khác, họ sẽ trao điều tốt đẹp nhất cho bạn.

Tôi đã thấy điều đó xảy ra trong các tổ chức trên khắp thế giới. Hãy phát triển, tuyên dương, khơi nguồn cảm hứng cho họ, và họ sẽ thăng hoa. Như giáo sư nổi tiếng Leo Buscaglia từng nói: “Chúng ta thường **đánh giá thấp** sức mạnh của nụ cười, của lời tử tế, của sự vồ về, của tâm lắng nghe, của lời khen ngợi chân thành, hoặc một **cử chỉ săn sóc rất nhỏ**. Tất cả những điều ấy đều **ẩn chứa khả năng thay đổi** một cuộc đời.”

54. Thực hành là tốt nhất

Thủ tướng tượng Steve Nash từ bỏ những bài tập vất vả hàng ngày, những buổi phân tích rút kinh nghiệm sau mỗi trận đấu mà vẫn mong mình luôn đứng trên đỉnh cao trong môn bóng rổ. Hoặc nghĩ đến một Tiger Wood lơ là rèn luyện nhưng vẫn phát triển không ngừng những thành tích của mình trong môn đánh golf. Thật kỳ khôi phải không bạn? Ấy vậy mà có bao nhiêu người trong chúng ta biết tận hiến để kiên trì thực hành mỗi ngày, trong công việc cũng như trong đời sống? Rất ít.

Làm sao bạn giỏi hơn được nếu không thực hành? Thành công không đơn giản xảy đến với mình. Kết quả mỹ mãn **không phải là sự tình cờ**. Những điều tốt đẹp nhất trong đời cần **sự kiên nhẫn, tập trung** và **hy sinh**. Để vượt trội bạn phải nỗ lực. Hàng ngày. Không ngừng nghỉ. Đầy đam mê.

Chỉ hy vọng mình trở thành nhà lãnh đạo (và là một con người) vĩ đại cũng chẳng khác gì nghĩ đến một phép màu. Chỉ lãng phí thời gian. Hãy nhớ lại tỷ lệ 1 phần trăm năng lượng của nhà vô địch. Mỗi ngày phát triển một ít, theo năm tháng sẽ tích lũy thành những kết quả đáng kinh ngạc. Vận động viên ngày một giỏi hơn nhờ luyện tập. Nhà lãnh đạo giỏi hơn nhờ việc trau dồi tài năng của mình. Nhờ nâng cao tay nghề. Nhờ gây ảnh hưởng sâu rộng. Nhờ từng bước chủ động hướng lên đỉnh núi cao. Cho đến khi chạm đích.

55. Đau khổ sẽ giúp bạn

Tôi đang đọc lại một cuốn sách rất hay mang tựa là *What Happy People Know* (Người hạnh phúc hiểu điều gì) của Dan Baker, nhà tâm lý đồng thời là đạo diễn truyền hình. Tôi muốn chia sẻ một vài ý tưởng của ông với các bạn về sự lạc quan và nhận lấy thử thách trong đời một cách trân trọng và lịch thiệp.

Hồi Dan còn trẻ, đứa con trai đầu lòng của ông qua đời. Sự kiện đó đánh gục ông và đẩy ông chìm vào bóng tối tuyệt vọng. Trong sách ông viết về những bài học qua các thử thách trong đời: “Tôi nhận ra lạc quan thực sự là như thế nào: đó là nhận thức rằng đau khổ càng nhiều, bài học càng sâu sắc. Có rất nhiều bài học trong cuộc đời mà ta không hề muốn học. Bạn không thể chỉ kể cho ai đó những bài học này và mong họ trở nên khôn ngoan. Sự khôn ngoan chỉ đến qua con đường đau khổ.”

Những câu nói thâm thúy. Có lẽ điều gì bất **trái tim ta tan nát** chính là điều **giúp trái tim rộng mở**. Đau khổ giúp ta rất nhiều (nếu ta chấp nhận bài học mà đau khổ mang đến). Có lẽ chính thử thách lớn nhất trong đời sẽ ban tặng cơ hội lớn nhất.

56. Chính bạn quyết định khả năng của cả nhóm

Tôi quan sát một nhóm làm đường vào sáng nay khi đưa con đến trường. Người đội trưởng đang có một ngày tồi tệ. Anh tài xế xe buýt cứ bấm còi liên tục vì đường kẹt xe. Ông đội trưởng chửi thề và giơ nắm đấm lên trời rồi đá mạnh vào thanh chắn đường. Một người đầy tức giận.

Rồi ông ta bắt đầu la mắng công nhân. Mía mai họ. Trút giận lên họ. Giống như một tên điên. Các công nhân cúi gằm mặt và tiếp tục làm việc. Tôi có cảm giác rằng họ bị sỉ nhục trước đám đông. Nhưng người đội trưởng kia vẫn tiếp tục la lối. Tuôn trào mọi thứ cặn bã của mình ra đường xá đông đúc để mọi người đều thấy. Tồi nay, ông ta sẽ đổ lỗi cho công nhân vì làm việc chậm chạp. Và biết đâu còn quát nạt các con khi về nhà.

Ý tưởng lớn: Chính bạn quyết định **trình độ của cả nhóm** (dù bạn không phải người lãnh đạo đi nữa). Bạn đặt ra **tiêu chuẩn để tất cả vươn tới**. Mỗi ngón tay đều ảnh hưởng đến sức mạnh của cả bàn tay. Khi các tổ chức yêu cầu tôi giúp nhân viên thể hiện tốt trong công việc để đạt kết quả cao nhất, tôi đều nhẹ nhàng nhắc mọi người trong phòng rằng: “Mọi chuyện khởi đầu từ các bạn”. Tôi cho đó là ý tưởng rất quan trọng. Hãy thôi đổ lỗi cho người khác – điều đó chỉ tố cáo chính mình. Và tất cả đều bắt đầu bằng thế giới bên trong bạn. Sự lãnh đạo bên ngoài cần bắt đầu với sự vững vàng bên trong. Bạn không thể xây dựng một tổ chức xuất sắc cho đến khi bạn cam kết trở nên một con người xuất sắc.

Người đội trưởng mà tôi quan sát trên đường có lẽ cần soi mình trong gương. Cần dọn sạch những thứ hỗn loạn của chính ông ta. Cần kiểm soát nổi tức giận cá nhân. Cần xem lại lòng tin giới hạn của mình. Cần phát triển tính cách. Mở rộng trái tim. Quả là những chuyện khó khăn. (Có bao nhiêu người can đảm thực hiện chúng chứ?) Nhưng chúng thực sự dẫn đến kết quả tốt đẹp hơn. Nâng cao thành quả. Đưa tổ chức vượt trội. Tôi có lưu ý rằng tất cả đều bắt đầu từ bạn chưa nhỉ? Vì đúng là như vậy.

57. Âm nhạc giúp đời tươi vui

Bây giờ là bốn giờ sáng, và tôi đang nhâm nhi cà phê. Các con tôi vẫn còn đang ngủ. Tôi ngồi viết nhật ký. (Nhật ký là cách bạn đối thoại với bản thân, giúp bản thân tốt hơn lên, giúp bạn hồi tưởng.) Và tôi nghe nhạc từ đĩa CD. Tôi yêu quý những giây phút như vậy. Một câu hỏi nhỏ: Bạn mang âm nhạc vào trong cuộc sống nhiều như thế nào?

Âm nhạc giúp tôi vượt qua những thời kỳ đau đớn nhất. Chúng ban nguồn cảm hứng khi tôi cần đến, niềm vui khi tôi khao khát và thanh bình khi tôi quay quắt. Âm nhạc khiến tôi trở thành con người nhiều màu sắc hơn, tích cực và sống động hơn. Tôi cho rằng để sống và làm việc hiệu quả nhất, bản thân ta phải **tràn ngập niềm đam mê**, hạnh phúc và ước ao không ngừng đến chiến thắng. **Âm nhạc sẽ giúp điều ấy**. Rất nhiều. Âm nhạc khiến từng khoảnh khắc tốt đẹp hơn. Nó chính là kèn âm thanh của một cuộc đời vượt trội. Và bạn hãy bắt đầu bằng những bài nhạc yêu thích.

58. Đừng gân cổ bào chữa

“Tôi không thể làm hơn như vậy nữa.”, “Tôi không có thời gian tập thể dục.”, “Tôi không thể thực hiện dự án đó (hoặc một ước mơ nào đó) bởi vì nó quá khó, đáng sợ, không thực tế.”. Rất bình thường khi người ta gân cổ cãi như thế. Và bạn càng bào chữa, nó càng làm chủ con người bạn. Đừng nuôi dưỡng những gì mình không muốn. Cứ để chúng ra đi và bước vào nguồn sức mạnh của chính mình.

Rudyard Kipling từng nhận xét rằng: “Lý do của thất bại thì chúng ta có hàng triệu, nhưng lời bào chữa thì chắc chắn không đâu.” Người thành công không bao giờ cố bào chữa. Họ cố tạo ra kết quả. Không có một cuộc đời vĩ đại nào được xây trên nền tảng của những lời bào chữa. Vậy hãy chấm dứt nó đi. Đa số lời bào chữa chỉ là những ảo giác ta tự nghĩ ra, giúp ta tránh thực hiện những gì mình e ngại. Đứng, bên dưới mỗi **lời bào chữa** đều có một nỗi sợ. Sợ thay đổi. Sợ những gì xa lạ. Sợ thất bại. **Sợ thành công.**

Hôm nay có thể là ngày bạn đốt cháy cây cầu dẫn lối cho những lời bào chữa. Ngày bạn tiến gần hơn đến những thành tựu trong tầm tay, vẫn đang nằm bên vệ đường trên hành trình cuộc đời. Ngày bạn lãnh đạo không cần danh phận, và giải phóng cho sự xuất sắc vốn có trong con người mình.

59. Luôn kết nối

Vai trò lãnh đạo liên quan nhiều đến mối quan hệ. Những nhà **lãnh đạo thực thụ** biết xây dựng mạng lưới xã hội mạnh mẽ với các đồng đội, các nhà cung cấp, các khách hàng đáng tin cậy đã giúp họ **đến nơi hằng mong ước** (họ cũng đền đáp lại). Nhà lãnh đạo vượt trội cực kỳ giỏi trong việc kết nối quan hệ.

Tôi đang trên chuyến bay từ Hongkong trở về nhà và đang ngồi ghi chép. Cô tiếp viên hàng không của hãng Air Canada vui vẻ tìm cách tiếp xúc với hành khách trong suốt chuyến bay. Cô nhớ tên chúng tôi. Cô khiến chúng tôi mỉm cười. Cô hỏi tôi có muốn ăn gì không. Tôi đáp không (vì tôi ăn ít khi đang bay), và cách cô ấy trả lời rất tao nhã: “Tôi nghĩ ông là người có quan điểm tinh tế về sự chùng mực.” Câu nói đó khiến tôi bật cười, và càng khiến tôi khó quên người tiếp viên này.

Hãy tìm nhiều cách để kết nối. Với người bạn đang làm việc chung. Với người thân yêu đang sống chung. Với những người không quen biết mà bạn đang chia sẻ hành trình gọi là cuộc đời. Bạn không những lôi cuốn thành công đến với mình, mà còn trở thành một người đầy hạnh phúc.

60. Điều gì khiến bạn khác biệt?

Đôi giày thể thao của hãng Starbury trông cũng giống như các đôi giày thể thao của hãng Nike và Reebok. Chúng được đội bóng rổ N. Y. Knicks mang trong sân thi đấu. Và chúng được thiết kế có độ bền cao, giống như các đôi giày của nhiều hãng cạnh tranh. Vậy điều gì khiến giày của Starbury trở nên đặc biệt? Sự thật chúng có giá chỉ 14,98 đôla một đôi. Các công ty thành công biết rõ điểm khác biệt của họ – hoặc gọi là lợi thế cạnh tranh – và đưa ra nhiều nguyên tắc để tập trung vào điểm khác biệt ấy cho đến khi cả thế giới biết đến yếu tố khiến họ trở nên đặc biệt. Xe hơi Tesla cũng giống như bao xe thể thao khác. Nhưng điều khác biệt là nó tăng tốc từ 0 đến 100km/h chỉ trong bốn giây, dùng năng lượng điện, và đi xa tới 100.000 dặm chỉ bằng bình ắc-quy. Những điểm nổi bật đáng ngưỡng mộ.

Vậy hãy can đảm để khác biệt. Hãy dũng cảm trong ngành nghề của mình để sáng tạo những giá trị mà chưa ai tạo ra trước đây. Hãy sáng tạo đầy ấn tượng, luôn cố gắng giỏi hơn và ước mơ to lớn hơn. Và biết rõ **điều gì khiến bạn khác biệt** với mọi người. Bởi vì nếu không biết điều gì khiến công việc của mình trở nên đặc biệt, làm sao bạn có thể **cho người khác biết được**?

61. Thời gian trôi qua rất nhanh

Tôi vừa chở cô con gái Bianca đến trường sáng nay. Rồi dõi mắt nhìn theo con đang bước đi xa dần, để đến với bạn bè. Giờ đây con đã 11 tuổi. Đang trưởng thành. Ấy thế mà như mới hôm qua. Tôi còn cõng con sau lưng, mua kẹo bông gòn cho nó ăn, ngắm nó ngồi tô màu với bút chì vẽ. Giờ đây nó đang khoái nhiều cô ca sĩ, và muốn trở thành một tay trống trong ban nhạc rock khi lớn lên. (Hồi bé hơn, con tôi muốn trở thành một nha sĩ, và chủ một cửa hàng tạp hóa.)

Một trong những nhạc sĩ tôi thích nhất là Lloyd Cole. Ông có một bài hát nhắc chúng ta rằng thời gian như một chiếc máy bay, vút đi thật nhanh. Xin đừng chớp mắt. Trước khi bạn kịp nhận ra thì các con đã trưởng thành và ra đi, sống cuộc đời riêng tư của chúng. Thời gian cũng vậy. Như hạt cát trôi qua kẽ tay. Vậy hôm nay hãy yêu mến những người thân yêu. Hãy làm việc hết sức. Hãy đi thêm một dặm đường trong mọi hoàn cảnh. Hãy nói lên sự thật. Hãy sống trong danh dự. **Hãy vui lên.** Bởi vì một ngày kia, **thời gian của bạn sẽ không còn.**

62. Thinh lặng thì sao?

Tôi đang ở phi trường, chuẩn bị bay đến Las Vegas để trình bày trước 3.000 nhân viên tiếp thị mạng. Còn ít thời gian nên tôi đi bộ đến phòng chờ để đọc sách. Quá ồn ào. Điện thoại kêu liên tục (với những kiểu chuông thường khiến tôi giật mình khi đang ngủ). Người ta nói chuyện quá lớn qua điện thoại. Một hành khách đang chơi game trên chiếc Playstation bỏ túi và mở loa ngoài. Thế là tất cả mọi người đều phải nghe anh ta chiến đấu chống lại rồng dữ để xâm chiếm vùng đất mới. Tôi đành tắt chiếc iPod (lẽ ra tôi dùng nên làm vậy).

Rồi tôi đi ra phía công. Các bạn đoán thử xem?Ồn ào. Náo nhiệt. Người ta lắp đặt ba chiếc tivi màn hình phẳng ở đó - và âm lượng đang mở số 10. Thật không thể tin được. Chẳng ai có tâm trạng muốn xem tivi, hoặc muốn cắt ngang công việc đang dang dở. Chẳng ai xin phép chúng tôi. Một lần nữa tôi lại phải tắt iPod. Tôi cần thanh bình. Chính xác là tôi khao khát sự thnh lặng. Tôi tin rằng những **kết quả xuất sắc** có được là nhờ sự luân chuyển giữa những khoảnh khắc thể hiện đỉnh cao cùng những khoảnh khắc **trầm lặng để hồi phục**. Ý tưởng lớn là đây.

Tất nhiên tôi rất trân trọng kỹ thuật cao. Nó giúp chúng ta sống và làm việc tốt hơn, nếu biết sử dụng một cách khôn ngoan. Nhưng những không gian tĩnh lặng đâu cả rồi chứ?

Quá nhiều tiếng ồn đang chen ngang vào các ước mơ, vào những cuộc nói chuyện thú vị, vào thời gian quý giá. Trong khi đó, tất cả chúng ta đều cần những thứ ấy, nếu muốn sống một cuộc đời tươi đẹp. Và vượt trội.

63. Một tính cách không rỉ sét

Thép không rỉ - một phát minh to lớn. Thế còn một tính cách không rỉ sét? Một tính cách cao quý, tạo nguồn cảm hứng để theo đuổi mục đích và không bao giờ bỏ cuộc khi đang đến gần lý tưởng. Chất lượng thế giới nội tâm sẽ phản ánh chất lượng thế giới ngoại vi. Cuộc sống ngoài đời không bao giờ phát triển to lớn hơn cuộc sống nội tâm. Cuộc đời như một chiếc gương phản chiếu - phản ánh con người của mình hơn là những gì mình muốn.

Người nào mơ những ước mơ tinh khôi, chân thành, tử tế, đạo đức, đấu tranh cho những điều tốt đẹp nhất sẽ hành động theo những giá trị ấy. Và những hành động như vậy chỉ có thể đưa đến những kết quả ngoạn mục. Bên trong luôn tạo nên bên ngoài. Luôn là thế.

Tôi qua tôi xem bộ phim *Người nhện 3* với các con. Ý tưởng hay nhất của bộ phim cũng là một ý tưởng rõ ràng nhất: “Chúng ta luôn có sự lựa chọn. Chúng ta luôn phải lựa chọn giữa đúng và sai.” Nghệ thuật lãnh đạo ở đây thực sự đơn giản. Đơn giản - nhưng không dễ dàng (và sự xuất sắc đều liên quan đến đấu tranh giữa làm điều đúng so với điều dễ dàng). Những điều tốt nhất trong đời đều đòi hỏi **nỗ lực, cam kết, và kỷ luật**. Người bạn Nido Qubein của tôi từng nói: “Cái giá của kỷ luật bao giờ cũng rẻ hơn cái giá của **nỗi đau hối tiếc**.” Hẳn rồi, ý tưởng này rất hiển nhiên. Thế nhưng điều hiển nhiên nhất lại hay bị lãng quên nhất.

64. Hãy để người khác tự do

Người lãnh đạo sẽ không bó chặt nhân viên của mình. Người lãnh đạo truyền đạt viễn cảnh, hướng dẫn và phát triển nhân viên, rồi một khi truyền đạt xong, họ để nhân viên tự do. Tự do vận dụng sự sáng tạo và khéo léo để đạt tới kết quả cần thiết. Tự do thể hiện xuất sắc công việc và tìm ra giải pháp hoàn hảo nhất. Tự do cảm thấy thành công là như thế nào. Tự do thất bại, bởi vì sai lầm chính là một phần của thành công.

Ai cũng muốn là thành viên của tổ chức nào cho họ **mang tài năng** vào công việc và giúp họ **thật sự sống động**. Ai cũng muốn tham gia và cảm thấy tự hào về đóng góp của mình. Tận trong thâm sâu, mỗi người chúng ta đều muốn biết công việc mình làm – và cuộc đời mình đang dẫn dắt – có tạo sự khác biệt nào không. Bạn có sẵn sàng để những người chung quanh mình cảm nhận điều ấy bằng cách cho họ tự do? Bởi vì nếu bạn không làm thế, người khác sẽ làm.

65. Một ngày lắng nghe

Sự lắng nghe khiến người ta cảm thấy mình đặc biệt (và người tài giỏi rời bỏ công ty chủ yếu vì họ không cảm thấy mình đặc biệt). Sự lắng nghe biểu lộ sự tôn trọng. Nó giúp bạn thu thập thông tin, giúp phát huy những gì bạn đang thực hiện. Điều tôi muốn nhấn mạnh nằm ở chỗ người thể hiện vượt trội là người biết lắng nghe xuất sắc.

Hôm nay, chỉ một ngày thôi, hãy quyết định bạn chỉ *lắng nghe* (không phải *nghe thấy*). Đừng cắt ngang lời người khác. Đừng chuẩn bị câu đáp trả trong lúc nghe người khác nói. Đừng kiểm tra email hay nhắn tin khi có người đang chia sẻ. Chỉ lắng nghe thôi. Thật tập trung. Hãy ở đó vì họ. Bởi vì ai cũng có một giọng nói, và ai cũng **khao khát** tiếng nói của mình **được thừa nhận**. Hãy thưởng thức những điều vĩ đại được vén màn một khi bạn biết lắng nghe.

66. Công ty khôn ngoan biết tranh thủ cảm xúc

Ý tưởng hay: Phần cốt yếu của cạnh tranh đâu phải vì “**giành phần trong chiếc bánh**” (cách biểu đạt mà tôi nghe trong rất nhiều hội nghị của các công ty). Không. Cạnh tranh là để giành **trái tim của khách hàng**. Trong thế giới kinh doanh ngày nay, điều các công ty khôn ngoan cạnh tranh chính là cảm xúc của khách hàng mà họ phục vụ.

Người ta mua sắm theo cảm xúc. Tôi uống cà phê Colombian. Tại sao? Vì nó có mùi vị tuyệt vời, và tôi cảm thấy vui. Tôi tìm mua sản phẩm của những công ty có nhận thức xã hội cao. Tại sao? Vì tôi cảm thấy mình cũng đóng góp một phần vào đó. Tôi thích quần jean hiệu Levi's. Tại sao? Vì tôi cảm thấy thoải mái. Tất cả: những điều ấy đều liên quan đến cảm xúc.

Tôi thích khách sạn Meccer ở NewYork, khách sạn Victor ở Miami, khách sạn Savoy ở Pháp, khách sạn Ritz-Carton ở Singarpore. Tại sao? Vì họ khiến tôi ngạc nhiên. Họ khiến tôi cảm thấy mình đặc biệt.

Nhắm đến lý trí của khách hàng thì sản phẩm hay dịch vụ của bạn chỉ là một mặt hàng: họ sẽ từ bỏ bạn khi đối thủ cạnh tranh chào mời giá rẻ hơn. Nhưng kết nối được đến trái tim của họ, bạn sẽ giữ họ lâu dài. Những công ty vượt trội không có những khách hàng thích họ. Mà là những khách hàng yêu họ. Và điều đó giúp họ trường tồn.

67. Bạn sẽ biết khi nào bạn biết

Hôm qua tôi có buổi nói chuyện trên đài phát thanh Sirius. Người dẫn chương trình hỏi tôi một câu đầy ý nghĩa: “Tất cả chúng ta đều có mục tiêu và khát vọng. Nhưng đôi khi sự việc không xảy ra như kế hoạch. Làm thế nào ông biết đã đến lúc bỏ cuộc?” Tôi trả lời ngay: “Bạn sẽ biết khi nào bạn biết.”

Những người đạt đến tầm xuất sắc trong công việc hay trong đời sống cá nhân đều luôn luôn mang theo tinh thần không bao giờ bỏ cuộc. Tất cả những hành động can trường đều do những người không chấp nhận thất bại thực hiện. Họ không chịu buông xuôi – dù sự việc trông như bất khả thi, tồi tệ, hoặc phi thực tế ra sao đi nữa.

Nhưng như đã nói, cuộc đời thường ném những đường bóng xoáy và mở ra những kế hoạch khác cho chúng ta. Diễn viên hài Gilda Radner, chết vì ung thư khi mới 42 tuổi, hiểu rất rõ về ý tưởng này: “Khó khăn lắm tôi mới học được bài học khó khăn này: có những bài thơ không vần điệu, có những câu chuyện chẳng khởi đầu, khai triển, hoặc kết thúc rõ ràng. Cuộc đời là những điều không biết, là phải thay đổi, là đón nhận từng giây phút và sống hết mình cho nó mà không thể biết được điều gì sẽ xảy ra tiếp theo. Một sự mơ hồ ngọt ngào.”

Chúng ta mong chờ sự việc xảy ra, những ước mơ thành hiện thực. Nhưng dù cố gắng bao nhiêu đi nữa, mây đen sẽ không bao giờ tan hết. Ta không bao giờ nghỉ ngơi. Vận may không bao giờ mỉm cười. Ta vẫn tiến vào màn đêm, được tiếp thêm sức mạnh chỉ bằng lòng tin. Đó là điều tốt đẹp nếu ngọn lửa trong thâm sâu vẫn cháy sáng và mọi tế bào trong bạn vẫn bảo rằng cứ tiếp tục (tin vào bản thân là dấu son của sự vượt trội). Nhưng đôi khi, bạn tiến đến một thời điểm nào đó và biết rằng đã đến lúc thay đổi chiến lược. Không phải là đánh mất niềm hy vọng. Chỉ là bạn *biết* cần như vậy. Vì niềm tin vào cuộc đời. Niềm tin rằng một sự việc còn tốt đẹp hơn nữa đang chờ đón bạn. Và đó là lúc điều chỉnh phương hướng.

Những năm gần đây, tôi đã cố gắng sống với triết lý mà tôi từng chia sẻ với bạn trong một chương trước đó: Hãy **làm hết sức** rồi để **cuộc đời làm phần còn lại**. Thật không dễ dàng buông tay để điều mình mong muốn lại ra đi (vì bạn sẽ phải đau khổ nhiều). Nhưng nếu một điều còn tốt đẹp hơn đang

chờ đón bạn nơi khúc quanh kia, thì sao lại không chứ?

68. Hãy là người hùng

Tôi ngồi trên máy bay cùng con trai, lướt qua các trang báo trong khi nó ngồi đọc sách. Tôi đọc tới bài báo nói về Tristan Unsworth, một cậu bé mười một tuổi nay trở thành người hùng trong thị trấn của em ở Canada. Một ngày nọ, người bạn thân mà em thường trượt tuyết chung đang ngồi cạnh em trong lớp bị nghẹn viên kẹo. Lý do là một bạn đang kể chuyện tiểu lâm, thế là cả lớp cười vang. Viên kẹo cậu bé kia đang ngậm lọt ngay vào khí quản. Mọi người trong lớp quá hoảng hốt đến nỗi không biết phải làm gì. Cậu bé bắt đầu bị ngạt thở. Mặt nó tím tái hết. Sau này nhớ lại, cậu cứ nghĩ mình chắc chắn sẽ chết hôm ấy. Nhưng bà nội của Tristan đã dạy em cách sơ cứu trường hợp bị mắc cổ như vậy. Em ra tay hành động ngay và cứu sống bạn mình. Một hành động đẹp.

Hôm qua thầy hiệu trưởng cho biết: “Tristan là học sinh khiêm tốn nhất tôi từng gặp trong đời. Em là một học sinh tuyệt vời nhất.” Tôi muốn nhắc bạn về một ý tưởng mạnh mẽ: **Sự vĩ đại** có trong mỗi người chúng ta. Dù bạn là doanh nhân ở Nga, là thầy giáo ở Thái Lan, là học sinh ở Việt Nam, là nhà quản lý ở Pháp thì điều đó **vẫn là sự thật**. Xin đừng quên điều ấy. Đừng che giấu sự tỏa sáng. Đừng chôn vùi nó quá sâu khiến ta quên mất mình là ai. Hãy bắt chước Tristan. Và trở nên nổi bật.

69. Sao phải có kế hoạch?

Kế hoạch cho cuộc đời và việc đề ra mục tiêu đều không phải là chủ đề hấp dẫn. Nhưng chúng rất quan trọng và là tâm điểm của một cuộc sống **với nhiều trải nghiệm vượt trội**. Tôi từng chứng kiến nhiều lần trong các đối tượng tôi huấn luyện: Họ dành rất nhiều thời gian để làm rõ một viễn cảnh thật chi tiết rằng đâu là lĩnh vực then chốt trong đời mà họ sẽ đạt được, sau đó viết ra giấy một kế hoạch và chia nhỏ thành nhiều mục tiêu liên tiếp để viễn cảnh ấy không quá choáng ngợp, đồng thời bức tranh toàn cảnh có thể được kiểm soát từng bước qua hành động thực hiện mỗi ngày.

Một trong những kết quả tốt nhất của việc lên kế hoạch mà tôi khám phá được là nó tác động đến tâm trí chúng ta. Tôi có thể giải thích như sau: tâm trí sẽ tập trung vào điều quan trọng, như viết kế hoạch ra giấy và rồi chia nhỏ thành nhiều mục tiêu. Chính hành động này giúp nâng cao nhận thức cho bạn điều nào là quan trọng nhất. Nhận thức tốt thì lựa chọn đúng. Lựa chọn đúng thì kết quả chắc chắn khả quan.

Vậy hãy tự tặng mình món quà: Lấy ra một tờ giấy trắng. Chuốt lại bút chì. Ngồi xuống viết về công việc cũng như gia đình mà bạn ước ao xây dựng. Bạn sẽ thấy việc này dễ hơn mình tưởng nhiều. Và kết quả sẽ khiến bạn kinh ngạc.

70. Đòi hỏi để được đáp ứng

Bạn sẽ không biết nếu không thử. Việc đòi hỏi điều bạn muốn luôn ẩn chứa một sức mạnh vô song. Rất thường xuyên, những xáo động bên trong nội tâm ngăn cản ta thực hiện các bước cần thiết để đạt tới sự xuất sắc mà bản thân ta mong mỏi. Ta cứ trốn mãi trong sự tưởng tượng thấp bé của mình - đa phần đều không thật.

Hầu hết những người xuất sắc nhất trong những người giỏi nhất đều đòi hỏi không ngừng. Họ hiểu rằng đó là một thói quen cần được chăm chút mới có thể hoàn thiện. Càng đòi hỏi nhiều, bạn càng thực hiện nó dễ dàng (giống như bao kỹ năng khác). Vậy nên họ cứ đòi hỏi. Để có sự hỗ trợ và giúp đỡ trong công việc. Để có những thông tin họ đang ngồi nhà tìm kiếm. Để có chiến thắng trong kinh doanh. Để đặt bàn tốt hơn trong nhà hàng. Để có một chỗ xem ca nhạc khi hết vé. Và vì họ đòi hỏi nhiều hơn, họ có nhiều hơn (thành công luôn là một cuộc chơi về số lượng).

Sẽ chẳng có gì xảy ra **cho đến khi bạn đòi hỏi**, bởi có ai đọc được tâm trí bạn đâu. Họ cần biết điều gì có ý nghĩa với bạn. Và nếu bạn hỏi một cách đàng hoàng, họ sẽ không từ chối.

71. Làm điều mới mẻ

Con người khát khao muốn nắm quyền kiểm soát - đó là cách ta tồn tại. Đó là một cơ chế sống còn từ thời con người còn cư ngụ trong hang đá. Ta cần sự chắc chắn, và bất cứ điều gì không chắc chắn sẽ khiến ta bất an. Tuy nhiên khả năng lãnh đạo cũng liên quan đến khả năng thành công ngay cả trong lúc đối diện với sự bất bēnh. Đó là hành động chạy đến, chứ không phải chạy trốn, những điều xa lạ và đáng sợ. Khả năng lãnh đạo còn bao hàm cả việc dám thử những điều mới mẻ.

Thật dễ dàng khi ăn cùng một loại thức ăn mỗi ngày. Nhưng nếu không thử món mới, bạn sẽ đánh mất cơ hội khám phá món ăn khoái khẩu của mình. Thật dễ dàng kết giao với cùng những con người đó và nói cùng những chuyện đó mỗi ngày. Nhưng nếu không mở rộng cộng đồng của mình, bạn sẽ đánh mất cơ hội gặp gỡ những người bạn mới. Thật dễ dàng thực hiện cùng công việc mỗi ngày - để rồi cứ thế mà sống mòn. Nếu không vươn xa, bạn sẽ đánh mất sự hoàn thiện có thể giúp bạn tràn ngập lòng tự tin để bắt đầu cả một thế giới mới trong công việc.

Thế nên tôi mời bạn xem mỗi ngày như một sân ga để làm phong phú cho cuộc sống bằng nhiều cuộc phiêu lưu, đam mê và năng lượng hơn, bằng cách thêm vào đó nhiều điều mới mẻ. Hãy nghe một **bài nhạc rock** nếu bạn chỉ thích nghe dòng **nhạc cổ điển**. Hãy ăn một món chay nếu bạn thường ăn món mặn. Hãy đọc báo *Giải trí* nếu bạn thường đọc báo *Doanh nhân*. Cả một thế giới to lớn và thú vị ngoài kia. Thế giới đó chờ bạn đón nhận.

72. Làm chủ bản thân

Những từ rất hay: *làm chủ bản thân*. Chúng gieo nguồn cảm hứng. Mang đến hy vọng. Thách thức. Khiêu khích. Khẳng định. Nhắc ta về khả năng cao nhất của mình.

Được trao tặng món quà “cuộc sống” nghĩa là bạn được trao một trách nhiệm cao cả. Mỗi chúng ta phải bước ra thế giới mỗi ngày và sống hết mình. Dĩ nhiên, cuộc đời không phải lúc nào cũng công bằng. Ta phải đối mặt với khách hàng khó tính, với công ty cung ứng tệ hại, với người đi đường nóng nảy. Ta đối đầu nhiều thời điểm khắc nghiệt và đầy rối ren. Ta cảm thấy cô đơn, muốn bỏ cuộc, không muốn đứng ở vị trí cao nhất của mình nữa. Cuộc đời là vậy. Nhưng đồng thời, cuộc đời vẫn hàng ngày trao những cơ hội để tỏa sáng. Để làm đẹp món quà. Để giải thoát xích xiềng. Để làm chủ bản thân.

Hôm nay bạn hãy suy nghĩ kỹ về tư duy của mình. Khám phá giá trị thật và điều bạn muốn đại diện. (Làm sao bạn có thể là chính mình, nếu bạn thậm chí còn không biết mình là ai?) Hãy biết mình sợ điều gì. Cố hiểu tài năng cá nhân và tiềm năng trong bạn. Học cách thoát khỏi những cảm xúc trói buộc của quá khứ. Đừng chịu an phận. Học nhiều hơn, đọc nhiều hơn. Phải khỏe mạnh – không, phải cực kỳ khỏe mạnh (buồn thay người ta chỉ quan tâm đến sức khỏe một khi đã đánh mất nó). Hãy nổi bật với công việc mình làm. Hãy giỏi tay nghề đến nỗi công ty sẽ đình trệ nếu không có bạn. Hãy tận thiện hết mức. Hãy biết thông cảm và đầy lòng trắc ẩn. Hãy tài giỏi và dễ mến.

Mọi người đều có nhiều quyền lựa chọn hơn những gì họ tưởng, và **khí** **dám** **liều** **lĩnh**, những cánh cửa ta chưa từng biết rằng đang tồn tại **sẽ** **bắt** **đầu** **rộng** **mở**.

73. Hãy khác biệt

Nếu thường xuyên đọc blog của tôi, bạn nhận ra ngay tôi rất thích khách sạn của Ian Schrager ở New York. Cách đây gần mười năm, lần đầu tiên tôi ở đó khi giới thiệu cuốn sách *The Monk Who Sold His Ferrari* (Tìm về sức mạnh vô biên). Trong cuốn sách *The Greatness Guide* (Điều vĩ đại đời thường) tôi cũng nhắc đến khách sạn của Schrager ở London (một trong những khách sạn được ưa thích nhất trên thế giới). Tại sao tôi thích khách sạn của Schrager? Bởi vì khi lần đầu hoạt động, chúng không giống với mọi khách sạn khác (giờ đây đa số khách sạn đều có ý tưởng bắt chước Schrager). Chúng rất thú vị đến nỗi bạn sẽ nhớ mãi. Chúng vừa là một chỗ nghỉ đêm vừa là một nơi trưng bày nghệ thuật hiện đại. Chúng dẫn dắt hơn là chạy theo - giống như bao ngành kinh doanh (và con người) từng thành công khác.

Tôi đang đọc một cuốn sách rất hay của Harry Beckwith, *What Clients Love* (Điều khách hàng ưa thích), khi ngồi uống cà phê sáng nay. Tôi hồi tưởng về công việc, về cuộc đời. Trong sách này Beckwith trích dẫn câu nói của Schrager: “Cứ để hai mươi bốn người khinh thường [khách sạn của tôi] vì tất cả những gì tôi đang chăm chút, chỉ cần một trong hai mươi lăm người yêu mến chúng là được.” Ý tưởng lớn cho chúng ta: Những công ty nào **cố gắng làm mọi thứ** cho mọi người cuối cùng sẽ **chẳng là gì với bất cứ ai**. Bạn cần đại diện cho một điều nào đó. Bạn cần chơi mạnh bạo. Đam mê. Nhiệt tình. Để đạt tới đỉnh cao. Hoặc đừng chơi gì cả.

74. Sỡ hữu sự vĩ đại

Sáng sớm nay tôi ngồi đọc một bức thư viết bằng bút chì của một người bạn hiện đang ngồi tù. Anh nói rằng cuốn sách của tôi khiến anh thay đổi cuộc đời. Bởi vì nó nhắc anh nhớ rằng anh được tạo ra để làm điều khác biệt và phát huy tiềm năng. Anh đã từng quên rằng bản thân mình mang ý nghĩa như thế nào. Cuộc đời đã gây biết bao tổn thương cho anh.

Tôi luôn nghe những lời tâm sự như vậy. Người ta trân trọng khi được nhắc nhở rằng họ được **sinh ra để làm điều to lớn**. Rằng không có ai tầm thường trên hành tinh này. Rằng **mọi cuộc đời đều có mục đích** riêng. Khi còn nhỏ ta đã biết như vậy. Nên ta ước mơ. Vươn lên. Ta hành động không hề sợ hãi. Ta đam mê sống. Ta nghĩ mọi chuyện đều có thể. Nhưng khi trưởng thành và bước vào thế giới bên ngoài, ta dần đánh mất sự khôn ngoan ấy – xa khỏi tính tự nhiên của con người.

Tự phát triển bản thân có thể là một chuyện lãng phí thời gian. Tự nhắc nhở (và liên kết với sáng tạo/khả năng/sự to lớn mà bạn từng biết đến) mới là hành động nên thực hiện. Rất nhiều thư từ bạn đọc nói lên điều đó sau khi phần đầu cuốn sách này được phát hành.

Cuộc sống có thói quen làm ta quên lãng. Ta chìm đắm vào công việc hàng ngày. Ta sao lãng việc chăm lo cho những gì mình đang có. Ta không còn sẵn sàng chấp nhận rủi ro. Ta không còn hướng mắt lên đỉnh núi. Ta không còn nói lên sự thật. Ta ẩn mình với những quà tặng của cuộc đời. Thế nhưng ra đáng được hưởng nhiều hơn sự tầm thường. Người bình thường vẫn có thể làm điều vượt trội. Bằng cách nhớ lại con người thật của mình. Và sống hết lòng.

75. Hãy bắt chước ban nhạc Coldplay

Tôi đi xem ban nhạc Coldplay cách nay đã khá lâu ở Toronto. Trong suốt hai tiếng đồng hồ họ trình diễn trong sân vận động với hai mươi nghìn khán giả đang cùng họ reo hò. Thật tuyệt vời, và cuối cùng tôi hiểu ra tại sao giới hâm mộ nói rằng “Coldplay là ban nhạc U2 thứ hai”. Tôi cũng nhận ra nhiều ý tưởng về nghệ thuật lãnh đạo khi quan sát ban nhạc này và hy vọng những ý tưởng đó sẽ giúp bạn đạt tới một tầm cao hơn.

Có bốn ý tưởng lớn. Thứ nhất, từ đầu đến cuối các thành viên trong ban nhạc hiểu mình đến đây với mục đích gì: mang đến một trải nghiệm cho “khách hàng” của họ. Ánh sáng hoàn hảo, hiệu ứng đẳng cấp thế giới, và dàn dựng hết ý. Thứ hai, họ hòa mình vào khán giả và biến mọi người trở thành một phần của buổi biểu diễn. Họ khiến ta cùng hát, cùng nhảy, cùng cười. Thứ ba, họ biểu lộ sự yêu thương. (Có mấy ai biết biểu lộ yêu thương và khiến bạn cảm thấy mình là người đặc biệt khi làm việc với họ? Coldplay đã làm như thế.) Họ cảm ơn vì đã giúp họ thành công; họ biểu lộ lòng trân trọng chân thành; họ rất khiêm nhường (và người ta sẽ liên kết với những biểu lộ như thế). Thứ tư, họ thực sự tài năng. Những bài hát được trình diễn rất tuyệt vời.

Đúng, ban nhạc Coldplay đã thể hiện hết mình, và chính vì vậy nên tôi thực sự trở thành một khán giả hâm mộ của họ. Sau đây là lời thách thức dành bạn:

Hãy trở thành một Coldplay trong lĩnh vực của mình.

Hãy **tạo ra nhiều người hâm mộ** và truyền nguồn cảm hứng.

Hãy làm bất cứ điều gì **để khiến mọi người phải đến với mình** lần nữa.

76. Đòi ngắn dừng ngủ dài

Tôi biết mình không được ủng hộ trong quan niệm này nhưng tôi nói thật: người ta thường ngủ nhiều hơn mức cần thiết. Họ rơi vào cạm bẫy muốn dành nhiều giờ trong đời để nằm trên tấm nệm êm ấm. Họ đánh mất những món quà quý giá tiềm ẩn trong tương lai. Họ đã thua trong cuộc chiến với giường nệm. Họ đánh đổi sự vượt trội cho những giây phút ngủ nướng.

Đây là một ý tưởng sâu sắc mà tôi mong bạn nên suy nghĩ: giấc ngủ sẽ kéo theo giấc ngủ. Càng ngủ nhiều, lại càng cần ngủ. Có bao giờ bạn nhận ra rằng càng ngủ nhiều bạn lại càng buồn ngủ không? Thật kỳ lạ, nhưng đó là sự thật.

Đúng, tôi biết rằng giấc ngủ rất cần thiết để giúp ta tiếp tục phát huy, đổi mới và khỏe mạnh. Tôi chỉ sợ ta *ngủ quá nhiều*. Đó chính là điều đã giới hạn một cuộc sống đầy tiềm năng. Điều đã khiến một người vĩ đại cứ mãi tầm thường. Điều đã hút mọi nguồn sống ra khỏi một con người từng được tạo ra để vượt trội (và bạn biết đó là ai). Chuyện ngủ quá nhiều xảy ra cho rất nhiều người trong chúng ta, bởi vì ta quá yêu chần mên gối.

Có rất nhiều việc quan trọng phải làm, rất nhiều vùng đất vĩ đại cần khám phá, rất nhiều mục tiêu huy hoàng cần đạt tới cho mọi người đến nỗi không thể ngủ nhiều được. **Cuộc đời là để sống**. Tôi xin lặp lại: cuộc là để sống. Hôm nay cả bạn và tôi đều được trao tặng món quà: một cơ hội tạo sự khác biệt và phát huy tài năng, cùng một niềm vui tuyệt vời trong quá trình đó. Vậy hãy **ngủ ít hơn để sống nhiều hơn**. Benjamin Franklin từng nhận xét rằng: “Sau khi chết rồi, bạn sẽ có dư thời gian để ngủ.”.

77. Khám phá chân trời mới

Tôi đang nghỉ hè với các con và đang đọc một cuốn sách mới. Cách viết thật hay. Tôi đang thư giãn và làm tươi mới. Tôi chưa bao giờ ăn quá nhiều trong đời. Có lẽ lần sau tôi sẽ viết sách về chế độ ăn uống chẳng?

Chiều qua tôi cùng các con thuê một chiếc thuyền nhỏ và xuôi về bờ biển Amalfi. Tôi cứ bám dọc theo bờ biển, cố giữ lúc nào cũng đi gần bờ, không bao giờ dám chạy xa khỏi đất liền. Hành động đó khiến tôi suy nghĩ về nhà thám hiểm Christopher Columbus, về việc chấp nhận rủi ro một cách khôn ngoan.

Các nhà thám hiểm trước Columbus đều sợ hãi khi không còn nhìn thấy bờ biển. Họ cứ bám vào những gì từng biết. Họ lựa chọn sự an toàn. Họ không dám liều. Columbus thực hiện một hành động khác biệt. Ông thật can đảm. Ông đi thẳng ra biển. Đi vuông góc với bờ biển, và tìm thấy một thế giới mới.

Tất nhiên tôi phải bảo đảm an toàn cho các con. Tôi chỉ cố đưa ra một ý tưởng rằng: sự vượt trội, với tư cách một nhà lãnh đạo hoặc một cá nhân, đôi khi đòi hỏi bạn phải rời bỏ vùng đất an toàn. Đôi khi chỉ cần bạn **ra khỏi nơi thân quen**, và tiến về phương trời xa lạ. Để thử một cách thức mới. **Để nghĩ một ý tưởng mới.** Để thực hiện một cung cách mới. Để đi vuông góc với bờ biển khi thế giới còn lại vẫn cứ bám theo bờ biển và đeo cứng sự an toàn. Tất nhiên – cảm giác sợ hãi là chuyện thường tình trong trải nghiệm trên một đại dương mênh mông của sự thay đổi, sự chuyển tiếp và phát triển. Nhưng như Lord Chesterfield đã nói: “Ta không thể nào khám phá chân trời mới trừ phi sẵn sàng đi xa khuất bờ biển.”

78. Sống cuộc đời mình

Một sáng chủ nhật yên lặng khi tôi ngồi viết bài này. Tôi thường thức một ly cà phê ngon trong khi giai điệu một bài nhạc không lời đang réo rắt. Các con ngồi đọc sách còn tôi tập dưỡng sinh. Tôi thích không gian như vậy.

Sáng nay xảy ra một chuyện buồn cười và tôi muốn kể với bạn. Tôi và Bianca cùng chơi trò đôi vai cho nhau. Nó giả vờ là tôi trong khi tôi đóng vai làm con gái. Nó ngồi vào bàn làm việc và hí hoáy viết, bắt chước cách tôi hay nói chuyện. Đôi lại, tôi thì nói huyền thuyên về các băng đĩa, ban nhạc, và thú nuôi. Sau vài phút bắt chước tôi, Bianca thành thật với những lời sau: “Con không muốn là bố nữa. Khó quá. Con chỉ muốn là con thôi.” Rất ý nghĩa.

Còn gì quan trọng hơn trong đời với việc là chính mình (và yêu mến con người đó)? Đa số chúng ta cuối cùng lại muốn sống cuộc đời của người khác. Kết quả là ta đã đánh mất niềm hạnh phúc. **Sự hoàn thiện** đến từ việc sống với con người thật của mình. Thực thi giá trị của mình. **Theo đuổi ước mơ và hoài bão** của mình. “Hãy thành thật với bản thân người,” Shakespeare vĩ đại đã viết như thế. Thật vô nghĩa khi đến cuối cùng mới nhận ra rằng bạn chưa bao giờ để con người thật của mình được bộc lộ. Một cuộc đời xuất sắc sẽ bắt nguồn từ một cuộc đời đích thực.

79. Cho đi để nhận lấy

Xuống phố chiều nay, tôi gặp một người cứ lặp đi lặp lại với những ai đi ngang qua: “Bạn đã giúp ai hôm nay chưa, hay chỉ giúp bản thân?” Ông ấy đang quyên góp tiền cho mục đích riêng của mình. Nhưng đồng thời câu nói ấy khiến tôi suy tư về việc cho đi. Bạn cần cho đi để nhận lấy. **Cho đi** là khởi đầu của tiến trình **nhận lấy**.

Hãy ủng hộ để có sự ủng hộ. Khen ngợi để được ngợi khen. Làm điều tốt để lời cuốn điều tốt. Trân trọng để cảm nhận sự trân trọng. Yêu thương để được yêu thương. Ý tưởng lớn: Nếu làm cho 5 người cảm thấy hài lòng về bản thân mỗi ngày, thì sau một năm chỉ riêng mình bạn đã giúp nâng cao cuộc sống cho hơn 2.000 người. Tiếp tục như vậy và sau một thập niên, bạn đã ảnh hưởng tích cực đến 20.000 người. Yếu tố về số lượng người mà bạn ảnh hưởng đến, đáp lại, sẽ tác động đến bạn và bạn nhanh chóng nhận ra rằng “một cử chỉ nhỏ bé khơi nguồn cảm hứng hàng ngày” cuối cùng sẽ giúp cả trăm ngàn con người khác trong suốt cuộc đời bạn.

Cho đi để nhận lấy. Một điệp khúc quá hay. Và cũng rất đơn giản (như mọi ý tưởng chân thật nhất đều như vậy). Đó là tất cả về vai trò lãnh đạo như một người đầy tớ, giúp người khác đạt tới sự vượt trội. Và người ta sẽ sẵn lòng giúp bạn đạt tới lý tưởng của mình.

80. Giống như J. K. Rowling

Bản chất của người nhìn xa trông rộng là họ nhìn thấy được những gì người khác bỏ qua. Như lời của triết gia người Đức Arthur Schopenhauer từng nói: “Một tài năng sẽ chiếm mục tiêu mà không ai có thể chiếm, nhưng một thiên tài sẽ chiếm mục tiêu mà không ai có thể thấy.” Nó giống như một trò chơi nội tâm mà chỉ họ có được: họ thấy rõ ước mơ, cơ hội, hoài bão của mình qua trí tưởng tượng và rồi dành mọi thời gian để thổi sức sống vào đó – cho đến người chung quanh nghĩ rằng họ đang lãng phí thời gian, hoặc quá lập dị, hoặc ngu ngốc, thậm chí điên khùng. Thử nghĩ đến Gandhi, Edison, Disney, hoặc J.K. Rowling.

J. K. Rowling từng là một người mẹ đơn thân đang tìm mọi cách để kiếm sống, và rồi ý tưởng của cuốn sách về một phù thủy trẻ khác người tràn ngập tâm trí bà trên một chuyến xe lửa kéo dài bốn tiếng đồng hồ. Trên trang web của mình, bà kể rằng mình rất may mắn vì không có sẵn giấy bút vào lúc đó, bởi vì hý hoáy viết lại tất cả mọi ý tưởng kỳ diệu đang tràn về sẽ làm chậm đi dòng suy nghĩ. Sau khi viết xong bản thảo, bà gửi nó cho các nhà xuất bản. Ai cũng từ chối ngay lập tức. Chỉ có một nhà xuất bản đồng ý. Và đó chính là quan điểm của tôi về người nhìn xa trông rộng: Họ thấy được cơ hội mà mọi người chung quanh không thấy. Hình dung mà xem. Từ chối truyện Harry Potter. Nghĩ rằng không ai mua sách như vậy. Và bỏ lỡ một trong những cuốn sách bán chạy nhất trong lịch sử loài người.

Trở thành người nhìn xa và bước lên một tầm cao hơn của cuộc sống nghĩa là phải đối mặt với sự thật rằng **người khác sẽ tra vấn mình**. Họ không hiểu được nơi bạn đến. Họ sẽ cho bạn là kỳ khôi, ngu ngốc hoặc dị giáo. Họ sẽ chế nhạo bạn. Tất cả đều tốt đẹp. Hãy cảm ơn họ và tiếp tục làm điều cần làm **để đến nơi cần đến**. Thế giới sẽ tốt đẹp hơn một khi bạn thực hiện. Maya Angelou từng nhận xét: “Nếu người ta may mắn thì chỉ một ảo tưởng đơn độc thôi cũng đủ biến đổi hàng triệu điều thực tại.”

81. Tận tâm

Khi tôi ở Dubai để trình bày về vai trò lãnh đạo cho tổ chức của các doanh nghiệp trẻ, một phụ nữ tiến đến và nói: “Thưa ông, tôi rất thích sách của ông, nhưng hình như ông khiến nó có vẻ quá dễ dàng. Việc phát triển trong cuộc sống quả là khó đối với tôi.” Câu nói khiến tôi suy nghĩ nhiều. Sau đây là quan điểm của tôi.

Chúng ta đang sống trong một thế giới bị sự dễ dàng cám dỗ. Ta muốn vẻ bề ngoài khỏe mạnh và cân đối, nhưng lại không muốn phải tập luyện để đạt được nó. Ta muốn thành công trong sự nghiệp nhưng tự nhủ giá như có một cách nào đó để thành công mà không phải làm việc vất vả và tuân theo kỷ luật (mọi nhà điều hành vĩ đại cũng như các công ty lớn đều rất kỷ luật). Ta ước mơ một cuộc đời tràn đầy niềm vui không nỗi sợ, nhưng lại thường xuyên tránh né các biện pháp hiệu quả nhất (như dậy sớm, chấp nhận rủi ro, lập mục tiêu, đọc sách), những điều chắc chắn sẽ đưa ta đến lý tưởng của mình. **Chẳng có gì miễn phí.** Chẳng có buổi tiệc nào thực sự là buổi chiêu đãi. Điều tốt đẹp trong đời luôn **đòi hỏi hy sinh và tận hiến.** Mỗi chúng ta, để đạt tới một con người duy nhất và vượt trội trong nghề nghiệp, đều phải trả giá. Càng trả giá nhiều, càng nhận nhiều.

Mong muốn một cuộc đời tốt đẹp, ở nhà cũng như ở công sở, mà không phải làm việc và giữ kỷ luật trong những việc quan trọng cần làm, thì chẳng khác nào mong muốn có một khu vườn đẹp mà chẳng phải gieo trồng gì cả. Hoặc giống như ước mơ có được thân hình người mẫu mà không chịu từ bỏ những thói chocolate hàng ngày. Hoặc giống như cầu xin được thành công trong công việc bằng cách uống một viên thuốc thần kỳ. Tại sao không tận tâm và cống hiến?

Cuộc đời vĩ đại không từ trên trời rơi xuống. Mà phải được đẽ gọt và xây dựng, như đền Taj Mahal, như Vạn Lý Trường Thành, ngày qua ngày, viên gạch này nối tiếp viên gạch khác. Việc kinh doanh thành công đâu phải tự nhiên mà có. Chúng đến từ những nỗ lực và phát triển liên tục không ngừng. Đừng rơi vào ảo tưởng rằng cuộc đời tốt đẹp sẽ đến mà không cần nỗ lực. Hãy nỗ lực hết mình, và điều tốt đẹp sẽ đến với bạn. Chắc chắn thế.

82. Vui mừng hay lo lắng

Một trong những nét tiêu biểu của loài người là quyền được chọn lựa. Chọn lựa cách sống. Chọn lựa điều sẽ thực hiện. Chọn lựa cách nhìn nhận một hoàn cảnh.

Tôi đang đứng trên một triền núi trong một chuyến đi trượt tuyết ngắn ngày với các con. Hôm qua trời mưa. Đáng ra chúng tôi sẽ cẩn thận, than phiền, thất vọng. Nhưng thay vì vậy, chúng tôi trở lại, quyết định một lựa chọn tốt hơn để rồi sau đó cảm nhận cả một cuộc phiêu lưu hào hứng trước mắt. Chúng tôi vui mừng thay cho lo lắng. Chúng tôi mặc áo choàng mà ban quản lý cung cấp. Trang bị kỹ lưỡng. Và trượt tuyết như thể không có ngày mai. Bạn biết không, chuyến trượt tuyết thật tuyệt.

Tuyệt mềm. Không nhiều người. Đường chạy sạch. Có lẽ tôi sẽ vui đến hết tuần. Mỗi ngày ta đều có **cơ hội lựa chọn**. Cách ta chọn sẽ **hình thành số mệnh**. Nên đừng lo lắng. Hãy vui mừng. Nhà văn Paul Theroux từng nhận xét: “Chỉ có kẻ ngốc mới cho rằng trời mưa khiến chuyến đi nghỉ của hần tôi tệ.”

83. Xây cầu nối, đừng xây hàng rào

Tôi có một buổi nói chuyện với một nhân vật rất thú vị. Ba mươi hai tuổi. Sống ở vùng Caribbean. Hành nghề làm hàng rào. Là một triết gia trong tâm hồn.

Ông nói rằng dạo gần đây ai cũng lo xây hàng rào. Để che tầm nhìn của hàng xóm. Để bảo vệ cho bản thân. Để có sự riêng tư. Để tạo sự cách biệt. Ông kể: “Tôi lớn lên tại St. Vincent, và trên hòn đảo nhỏ bé ấy chúng tôi sống như một gia đình lớn. Mọi đứa trẻ thực sự đều được cả làng nuôi dưỡng. Ai cũng nói chuyện với nhau. Người ta quan tâm đến nhau. Chúng tôi là thành phần trong cuộc sống của nhau – một cộng đồng thật sự.”

Cộng đồng. Một từ đẹp đẽ. Mỗi người chúng ta đều khao khát trong thâm sâu về nhu cầu cộng đồng. Ai cũng **khao khát thuộc về** một nơi nào đó. Để biết rằng mình là thành phần của **một thứ rộng lớn hơn**. Nó cho ta cảm giác an toàn. Hạnh phúc. Tổ chức tốt nhất là tổ chức biết tạo nên một cộng đồng và xây dựng một nơi làm việc mà người ta cảm thấy an tâm khi thể hiện bản thân. Một gia đình tốt nhất cũng tương tự - tôn trọng lẫn nhau và tạo ra những giây phút chia sẻ phong phú. Vậy có lẽ ta nên bớt lo lắng chuyện xây hàng rào đi, và bắt đầu tạo dựng cảm giác an toàn thật sự – bằng cách dựng nên những nhịp cầu nối.

84. Thất bại nhanh hơn

Phải thừa nhận một sự thật: tôi không phải người đầu tiên dùng kiểu nói “hãy thất bại nhanh hơn”. Nhưng tôi thích cách nói ấy. CEO của hãng Coca-Cola trong một buổi họp thường niên thông tin cho các cổ đông rằng công ty đang tiến hành đổi mới, một kế hoạch sáng tạo trở lại của công ty có chứa trong tập tài liệu mang đề tựa là “Bản tuyên ngôn về phát triển”. Ông lưu ý rằng chi phí cho tiếp thị và đổi mới sẽ tăng khoảng 400 triệu đôla và sau đó – đây mới chính là phần hay nhất – nhận xét: “Quý vị sẽ đón nhận một số thất bại. Khi chấp nhận rủi ro, chúng ta phải chấp thất bại như là một phần của tiến trình đổi mới.” Ý tưởng này nhấn mạnh với tôi về việc thất bại nhanh.

Trong một buổi thuyết trình về vai trò lãnh đạo cho nhóm bán hàng của một công ty dược phẩm lớn, có người đến với tôi sau buổi thuyết trình và nói: “Tôi rất thích bài giảng của ông, nhất là ý tưởng rằng thất bại là sự trả giá để vượt trội.” Lời tâm sự đó nhắc tôi nhớ rằng rất nhiều người trong chúng ta sợ bị thất bại đến nỗi không bao giờ dám thử (Seneca từng nói: “Không phải vì sự việc khó khăn nên ta không dám, mà vì ta không dám nên sự việc mới khó khăn.”). Nhiều người lo sợ mình trở nên lố bịch hoặc bị xấu hổ khi thất bại, kết quả là ta không dám chấp nhận rủi ro và chộp lấy cơ hội. Ta cứ nghĩ rằng thất bại là tồi tệ. Không phải vậy. Nó rất tốt. Không, nó rất tuyệt vời.

Chẳng có thành công nào lại thiếu thất bại. Nó là một phần trong đó rồi. Công ty hay cá nhân nào đạt tới đỉnh cao thành công cũng đều là kẻ từng thất bại thường xuyên nhất. Bạn cần thất bại để chiến thắng. Thất bại càng nhanh, bạn càng học hỏi chính xác những gì cần thực hiện để chiến thắng. Vậy hãy thất bại nhiều hơn đối thủ. Thất bại nhiều hơn con người trước đây của mình. “Chỉ những ai dám thất bại ngoan cường sẽ chiến thắng ngoan cường,” tổng thống Robert F. Kennedy từng phát biểu.

85. Thiên thần trong tiến hóa

Một ý tưởng vừa xuất hiện trong tôi: Càng nghiên ngẫm một tư tưởng hay, bạn càng tương giao mật thiết với tư tưởng đó. Hẳn bạn từng nghe ý này trước đây. Chẳng hạn bạn đọc một cuốn sách hay, đến lần thứ hai hoặc thứ ba. Cứ mỗi lần như thế, dường như toàn bộ cuốn sách trở nên mới mẻ với bạn. Cuốn sách thay đổi chăng? Không. Chính bạn thay đổi. Khả năng thấu hiểu được nâng cao hơn. Tầm nhìn được mở rộng hơn. Khả năng khám phá những điều còn ẩn chứa cũng nhiều hơn. Vì thế bạn khám phá cuốn sách ở mức độ hiểu biết cao hơn. Luôn là vậy. Vấn đề là trước đây mắt bạn không đủ sáng để thấy.

Ý tưởng mà tôi cảm nhận sâu sắc trong chiều hôm nay có thể gọi một cách đơn giản như sau: Thiên thần của tiến hóa. Không có gì bất hợp lý trong cụm từ này cả. Đó chỉ là một góc nhìn khác về những thử thách trong đời. Chúng là lời chúc phúc hơn là tiếng nguyện rủa. Thật vậy. Thiên thần của tiến hóa. Bất cứ ai khiến bạn căng thẳng, **đấu tranh**, **thử thách** trong đời đều là một kiểu thiên thần. Họ giống như một vị ngôn sứ mang thông điệp **bạn cần học** để có thể trở nên xuất sắc.

Một người đồng nghiệp khó tính là một kiểu thiên thần dạy bạn về sự hiểu biết. Một người bán hàng keo kiệt là một thiên thần đang giúp bạn nhớ đến lòng trắc ẩn, cách giao tiếp hoặc cách bênh vực chính mình. Một thất bại trong nghề nghiệp hoặc một nỗi thất vọng trong công việc được gửi tới để xây dựng lòng quyết tâm và cam kết. Một vấn đề sức khỏe như thiên thần nhắc bạn phải cam kết về chế độ ăn uống, thể dục, nghỉ ngơi và thiên định. Mỗi cuộc gặp gỡ là một giây phút đầy ý nghĩa đưa bạn tới chân thiện mỹ.

Thiên thần của tiến hóa. Lúc khó khăn trong đời là lúc lý tưởng để đưa bạn đến nơi hằng mơ ước. Những con người và sự việc khiến bạn khó chịu, nổi giận và bị tổn thương là những người thầy giỏi giúp bạn nhiều bài học để tỏa sáng nơi làm việc, trong gia đình, trong cuộc đời. Nhờ đó bạn tiến hóa. Và phát triển.

86. Lãnh đạo bằng cách làm gương

Một ngày nọ tôi nói chuyện với một người bạn cũ. Anh thực hiện nhiều công việc to lớn trong sự nghiệp và sống một cuộc đời đầy ý nghĩa. Anh trình bày nhiều ý mà tôi muốn chia sẻ với bạn. Bởi vì chúng liên quan đến khía cạnh ảnh hưởng tích cực đến người khác: lãnh đạo bằng cách làm gương.

Anh nói: “**Bài học vĩ đại nhất** trong đời chính là bài học bạn được **thật sự chứng kiến.**” Với tôi điều đó nghĩa là hãy biến cuộc đời mình thành thông điệp mà bạn muốn truyền đạt. Thực hiện chân lý của mình. Đi theo chân giá trị. Hành xử theo triết lý. Đó là cách bạn gây ảnh hưởng để người chung quanh thể hiện điều tốt đẹp nhất.

Thật dễ dàng khi nói về lý tưởng. Sống theo lý tưởng khó hơn nhiều. Người xuất sắc làm được điều ấy. Nhẹ nhàng. Kiên định. Đam mê. Như nhà tâm lý nổi tiếng Abraham Maslow từng nói, “Để trở nên thực sự hạnh phúc, chúng ta phải trở thành tất cả những gì mình có thể trở thành.”

87. Nhà máy sản xuất ý tưởng

Một ý tưởng lớn có thể cách mạng hóa đời bạn – thậm chí cả thế giới quanh bạn. Tôi đang đọc một cuốn sách rất hay tên là *Humble Masterpieces: Everyday Marvels of Design* (Những kiệt tác nhỏ bé: Những thiết kế kỳ diệu hàng ngày) của Paula Antoneili, người quản lý bảo tàng nghệ thuật hiện đại tại New York. Trong một chương tôi đọc về nhà thiết kế Daniel Cudzik. Ông là một người có ước mơ táo bạo và phát minh ra nắp mở lon mà bạn nhìn thấy trên hàng tỷ lon nước uống bằng nhôm khắp thế giới. Trước khi phát minh ra nắp mở lon ấy, nắp lon cũ phải lột hẳn ra và vứt đi, trở thành hàng tấn rác thải, chưa nói đến chuyện giẫm phải chúng. Một ý tưởng duy nhất đã thay đổi tất cả.

Cudzik đang ngồi xem truyền hình với các con thì ý tưởng đó xuất hiện. (Ý tưởng tuyệt vời nhất thường xuất hiện khi ta ít mong đợi nhất. Những tư tưởng mang tính cách mạng không đến khi bạn làm việc điên cuồng, nhưng khi bạn đang vui vẻ. Vậy nên hãy vui vẻ – sẽ tốt cho công việc, tốt cho tâm hồn.) Thay vì để ý tưởng qua đi, như hầu hết chúng ta đã làm, ông ghi chú ra giấy, phác thảo hình dáng nắp mở. Ông nhanh chóng đưa cho một thợ thủ công và chẳng bao lâu một mẫu thiết kế ra đời. Và rất hiệu quả. Vậy tôi đề nghị:

Kết hợp hai điều này, biết đâu bạn sẽ tạo nên một điều rất giá trị. Biết đâu đó là một phát minh tuyệt vời thì sao?

Hãy trở thành nhà máy **sản xuất ý tưởng**.

Tất nhiên cũng cần cam kết hết lòng để thổi sức sống vào ý tưởng đó **qua việc thực hiện**.

88. Nói sự thật

Tuần vừa qua tôi và các con trở lại thành phố Halifax ở Nova Scotia, một thành phố đẹp bên bờ Đại Tây Dương với người dân dễ thương và món cá khoai tây chiên ngon miệng. Tôi đến đó để mừng kỷ niệm 40 năm ngày cưới của một người bạn. Khi bước ra khỏi một hiệu sách, một chiếc xe đi ngang qua với dòng chữ dán trên thân mà tôi không thể nào quên: *Nói sự thật – dù có run giọng*. Rất hay.

Ngày nay quá nhiều người thích dùng từ hoa mỹ. Hàng ngàn lời hứa sáo rỗng. Những câu đao to búa lớn nhưng chẳng tạo nên điều gì. Người lãnh đạo chân chính thì khác. Họ nói ít nhưng làm nhiều. Tôi thích nhà lãnh đạo thâm trầm. Những người thỉnh thoảng hứa ít nhưng cho nhiều. Và khi cần nói, họ nói sự thật. Những người thành công vượt bật trong chúng ta hiểu rằng lời đã thốt ra chính là cam kết. Mỗi lời hứa được thực hiện đều xây dựng lòng tin, tạo nên tảng tín nhiệm. Vậy hãy cam kết trung thành với lời mình nói.

Bạn thực sự có thể là một người lãnh đạo, dù danh phận của bạn là gì chẳng nữa. Trên sân khấu người ta thường nói: “Không vai nào là phụ.” Trong cuộc đời, không có người nào là tầm thường. (Oliver Wendell Holmes từng nói: “Mọi đam mê nghề nghiệp đều tuyệt vời nếu được theo đuổi một cách tuyệt vời.”) Mỗi ngày nơi công sở hay ở gia đình, bạn đều có cơ hội gây ảnh hưởng, tạo sự khác biệt và bộc lộ tiềm năng.

Một trong những **yếu tố tách biệt người lãnh đạo** với kẻ khác đó là người lãnh đạo nói năng **cởi mở, chân thành, và động viên**. Cho dù ý nghĩ đó có khiến họ sợ hãi đi nữa. Cho dù giọng họ phải run lên đi nữa.

89. Tề gia trước tiên

Tôi đang trên đường và nhìn thấy một bảng quảng cáo với dòng chữ đập vào mắt: “Bạn đang dạy con mình điều gì?”. Một ý tưởng lớn. Vai trò lãnh đạo thực sự bắt đầu từ gia đình.

Ta dạy con điều gì từ cuộc sống ta đang dẫn dắt và hình mẫu ta đang thể hiện? Tôi tin rằng cách ảnh hưởng tốt nhất đến con cái chính là chân thật với bản thân và sống cuộc đời tốt đẹp, để con cái nhận lấy cùng một giá trị, dù đường đời có khác nhau. Bạn gửi đến thông điệp gì cho những nhà lãnh đạo tương lai ấy, đang dõi mắt theo từng hành động và bắt chước theo từng thái độ của bạn? Bạn có cho con thấy những điều có thể xảy ra trong đời, bằng cách phấn đấu vượt trội trong từng mục tiêu mà bạn theo đuổi? Hay bạn dạy con hướng đến những kết quả nhỏ nhoi bằng cách tự mình rút lui làm một người tầm thường?

Trái cây không bao giờ rơi xa khỏi gốc, và **con trẻ sẽ giống bạn nhiều hơn là bạn tưởng**. Bạn có thể giúp con đạt tới sự xuất sắc. Bắt đầu bằng tấm gương của chính bạn.

90. Tôn trọng nguyên tắc

Chúng ta đôi khi lơ là vấn đề tôn trọng nhau trong giới công sở. Vấn đề này dường như hiển nhiên đến nỗi không cần bàn tới. Tất cả chúng ta biết rằng nếu đối xử tốt với nhân viên, họ sẽ đối xử tốt với khách hàng. Ta đều biết nhân viên sẽ hết lòng nếu họ có cảm giác được chăm sóc, tin tưởng và được đánh giá cao. Tất cả đều hiểu rằng ai cũng muốn làm việc ở nơi họ có thể phát triển, kết bạn, và thể hiện bản thân. Nhưng có thật thế không?

Tôi vừa đọc một nghiên cứu mới đây trên 370.378 nhân viên do Sirota Survey tiến hành về chủ đề tôn trọng nhau ở nơi làm việc. Bạn hình dung được không? Trong tổng số người được thăm dò, chỉ có 21 phần trăm những người ở vị trí không phải là quản lý cảm thấy được ban giám đốc tôn trọng ở mức “rất tốt”. Có lẽ tầm quan trọng của sự tôn trọng nhau ở nơi làm việc không được nhận thức sâu sắc như ta tưởng. Cơ hội lớn là đây.

Nghiên cứu cũng xác nhận rằng những ai cảm thấy được tôn trọng nhất cũng là người cảm thấy sẽ gắn bó trung thành nhất với công ty của mình. Trong một thế giới mà việc thu hút và **giữ chân người tài** là một trong những **yếu tố then chốt để thành công**, bất cứ điều gì giúp nảy sinh **lòng trung thành** đều nên được thực hiện. Vậy hãy thực hiện nguyên tắc tôn trọng. Hãy đối xử tốt với mọi người. Việc giúp nhân viên cảm thấy họ đặc biệt nên là điều ưu tiên hàng đầu. Bởi vì họ thật sự đặc biệt.

Sau đây là một vài chiến lược để tạo sự tôn trọng nơi làm việc:

- *Nói “Vui lòng” và “Cảm ơn”.*
- *Đúng giờ.*
- *Khen thưởng những ai làm việc xuất sắc.*
- *Biết lắng nghe (họ sẽ mến bạn vì điều này).*
- *Hướng dẫn người làm việc chung và giúp họ nhận ra tiềm năng (ai cũng muốn trở nên giỏi hơn).*
- *Viết lời nhắn cảm ơn.*

- *Khuyến khích sự ngay thẳng và trung thực.*
- *Cho phép người khác chấp nhận rủi ro và tự do thất bại.*
- *Khuyến khích tinh thần sáng tạo và sự đáng tin cậy.*

Khi cảm thấy được tôn trọng, người ta sẽ tự tin. Người nào cảm thấy tự tin sẽ làm việc hiệu quả.

91. Học tập Michael J. Fox

Tôi ngồi xem truyền hình phỏng vấn ngôi sao Michael J. Fox trên đài NBC vào một tối nọ. Hẳn bạn cũng biết ông bị bệnh Parkinson. Tình trạng run tay lấy bấy ấy đã hạ gục bao người. Nhưng với Fox thì không. Thực lòng ông còn cảm thấy căn bệnh lại mang đến nhiều điều phúc lành trong đời mình, và kể về chuyện căn bệnh đã giúp ông thoát khỏi tất cả những thứ phù phiếm, mang lại cho cuộc sống của ông những điều phong phú hơn, như thêm sự khôn ngoan, hiểu biết và tình yêu.

Tư tưởng lớn: Những **trải nghiệm đau đớn** nhất trong đời lại chính là những lúc cho ta thấy **điều tốt đẹp nhất của bản thân**. Những khi dễ dàng, ta thường bị giam hãm trong những niềm vui và mối bận tâm nông cạn. Thời khắc khó khăn mới khiến ta đến những nơi thâm sâu. Mọi thứ vô nghĩa sẽ rơi rớt sang một bên và ta mở mắt trước những điều quan trọng. Trong số đó có nhiều yếu tố như gia đình, bạn bè, mối quan hệ, thể hiện trọn vẹn khả năng của mình, thưởng thức những món quà tặng mỗi ngày, biến đổi thế giới tốt đẹp hơn ngày hôm qua.

Cuộc đời nào rồi cũng kết thúc. Dù sống bao lâu đi nữa, tất cả đều sẽ phải hướng về cùng một đích đến. Khi nhớ rằng tất cả đều trở về cát bụi thì những điều đang giam hãm bạn (như sự lo sợ, lòng kiêu hãnh, những thất vọng trong quá khứ) sẽ rơi rụng. Và bạn chợt khám phá ra rằng thời điểm cần tỏa sáng – và vượt trội – chính là lúc này đây.

Xin cảm ơn Michael J. Fox. Vì đã chứng tỏ lòng can đảm và vai trò lãnh đạo của mình. Vì nói rất chân thật. Vì đã là ánh sáng trong một thế giới còn quá nhiều tối tăm.

92. Hành trình và đích đến

Tôi vừa đọc một bài trong tạp chí GQ. Bài báo trích dẫn lời của diễn viên Andy Garcia nói rằng: “Điều quan trọng khi bạn theo đuổi một mục tiêu là không bao giờ quên tính toàn vẹn của hành trình ấy.” Tôi rất thích cách diễn tả này. Và Garcia đã đúng. Hành trình đến bất cứ kết quả nào – dù là một kỹ năng tuyệt vời hay một cách sống tốt đẹp – cũng quan trọng ngang bằng với đích đến của nó (nếu không nói là quan trọng hơn). Có một điều tôi mong bạn hãy suy ngẫm: hành trình leo núi ban tặng nhiều giá trị và phần thưởng hơn việc đến được đỉnh núi. Tại sao? Bởi vì chính cuộc hành trình sẽ **hình thành cá tính**, tạo cơ hội để bạn nhận ra tiềm năng của mình và kiểm tra xem bạn thực sự **muốn chiến thắng tới đâu**. Chính hành trình mới dạy bạn, biến đổi bạn, và kêu gọi tài năng ẩn náu trong con người. Bạn phải phát huy những phẩm chất của một người xuất sắc, như sự kiên định, can đảm, dẻo dai, trầm ẩn, hiểu biết. Tất nhiên, đạt tới ước mơ sẽ mang lại cảm giác tuyệt vời. Tôi luôn đồng ý như vậy. Nhưng nó không mang lại những quà tặng tương tự như những gì bạn nhận được qua cuộc hành trình. Trong thử thách, ta học hỏi được nhiều hơn lúc thành công.

Vậy mỗi khi bạn cảm thấy nôn nóng, tuyệt vọng hay chán nản trên đường tiến tới một cuộc đời mình mong muốn, hãy nhớ rằng chính nơi bạn dừng chân có thể là nơi tốt nhất dành cho bạn. Và có lẽ hành trình còn tốt hơn cả đích đến.

93. Thành công là gì?

Đối với tôi, thành công nghĩa là một quá trình đầy vui thú tạo nên một cuộc sống phản ánh giá trị cao nhất, lòng tin sâu xa nhất, và ước mơ vĩ đại nhất của mình. Có nhiều yếu tố trong câu nói này và bạn hãy suy ngẫm từng phần nhỏ ấy. Phần “quá trình” để tạo nên một cuộc sống theo ý bạn (hành trình thực sự quan trọng hơn kết quả). Phần “vui thú” trên hành trình suốt cuộc đời vì ý nghĩa cuộc đời chính là niềm vui. Phần sống với giá trị và niềm tin của mình, nghĩa là sống thật với con người mình. Phần theo đuổi ước mơ, vì đó là thứ bắt ta dậy sớm mỗi ngày và đong đầy tâm hồn bằng nguồn hy vọng.

Tôi nhớ đến câu nói của Mark Twain: “Hai mươi năm sau bạn sẽ **hối tiếc** về những gì **đã không làm** hơn là những gì đã làm. Vậy hãy quăng dây neo đi. Dong buồm xa khỏi bến đỗ an lành. Xuôi theo chiều gió. Thám hiểm, ước mơ. Khám phá.” Đó mới là thành công đích thực.

94. Tự do tuyệt đối

Một trong những cuốn sách tôi rất thích là *Man's Search for Meaning* (Đi tìm lẽ sống) của Viktor Frankl, một bác sĩ tâm lý trị liệu người Áo, từng sống sót trong các trại tập trung của Đức quốc xã. Rất nhiều người chung quanh ông đã chết. Họ mất niềm hy vọng. Họ rơi vào tuyệt vọng, rồi chết. Còn ông vượt qua được thử thách bằng cách áp dụng điều mà tôi tin là sự tự do tuyệt đối của con người: khả năng lựa chọn cách đáp trả và giải quyết bất cứ sự việc nào xảy đến với ta. Chúng ta có thể tìm kiếm điều tốt đẹp hoặc để bị ám ảnh bởi những điều tồi tệ. Frankl đã viết: “Người ta có thể lấy đi tất cả trừ một thứ, một **quyền tự do** cuối cùng của con người: lựa chọn thái độ trước những hoàn cảnh ập đến, **lựa chọn một lối đi.**” Một tư tưởng tuyệt vời.

95. Bắt chước Hollywood

Một tối nọ tôi ngồi xem chương trình *The Big Idea* của Donny Deutsch trên truyền hình. Tôi không hay xem tivi lắm, nhưng tôi thích chương trình này. Khách mời nổi tiếng. Những câu chuyện sâu sắc. Rất nhiều nguồn cảm hứng. Chương trình hôm nay mời nhà sáng lập loạt phim *CSI* (Đội điều tra hiện trường). Ông từng là nhân viên lái xe điện ở Las Vegas với tiền lương chỉ 8,50 đôla một giờ. Còn ý tưởng lớn của ông? Viết kịch bản cho một loạt phim truyền hình kết hợp chương trình truyền thông về cảnh sát với các nhà điều tra hiện trường. Ý tưởng độc đáo này khiến ông trở nên giàu có. Nó cũng gọi một tư tưởng, về kịch bản và người viết kịch bản. Họ phải có câu chuyện của riêng mình. Rồi lên danh sách các nhân vật. Xác định toàn bộ câu chuyện sẽ kết thúc ra sao. Bạn cũng thế. Tất nhiên ta không thể tiên đoán cuộc đời sẽ vén lên những màn gì. Theo nhiều phương diện, **điều duy nhất ta có thể mong đợi chính là những điều không mong đợi**. Nhưng bằng cách viết ra câu chuyện của mình, làm hết sức để diễn xuất mỗi ngày, ta sẽ đến rất gần những kết quả mình mong muốn hơn là những ai không viết kịch bản cuộc đời. Nhiều hoài bão trong đời cũng như trong nghề nghiệp thực sự có thể thành hiện thực – nếu ta viết một kịch bản. Điều đó quả là tốt đẹp.

96. Gánh nặng của sự vĩ đại

Tôi vừa xem lại bộ phim *Freedome Writers* (Những cây bút tự do) cùng các con. Câu chuyện nhắc tôi về điều gì là quan trọng nhất. Vào cuối đời, **điều duy nhất trường tồn** chính là mình trở thành ai, tạo được sự khác biệt gì, và **cho đi tình yêu thương** nào. Trong một cảnh phim, người cha tự hào về công việc của cô con gái – giáo dục những học sinh hư hỏng trong thành phố bị các giáo viên khác hắt hủi – và nói: “Con được chúc phúc bằng những gánh nặng thế này.” Tôi tin rằng sự thật cũng tương tự cho mỗi người chúng ta. Nhà đồng sáng lập Google, Larry Page, từng nói rằng lãnh đạo nghĩa là “bất chấp một cách hợp lý những điều bất khả”.

Tất cả chúng ta đều có tài năng, nguồn lực để trở nên đặc biệt. Những món quà đó đều kèm theo trách nhiệm. Phải sử dụng chúng. Nâng cao chúng. Đánh bóng và làm chúng sáng lên để tạo ra nhiều giá trị hơn và nâng tầm thế giới quanh mình. Bỏ quên những gánh nặng sẽ khiến mình trở nên xuất sắc nghĩa là chúng ta đã thờ ơ trước trách nhiệm của cuộc đời mình. Và chẳng có thất bại nào lớn hơn thất bại này nữa.

97. Sống mãnh liệt

Tôi thích nghe nhạc lớn tiếng, cà phê mạnh và ước mơ vĩ đại. Tôi thích một ngày tràn đầy màu sắc, những con người đầy đam mê, và những buổi trò chuyện gọi lên điều tốt đẹp nhất trong tôi. Tôi muốn sống như thể không có ngày mai, đạt tới điều tốt nhất, yêu thương những người trong đời tôi bằng một tình yêu thực sự. Tôi muốn làm tròn phần việc của mình để cải tạo thế giới. Tôi muốn sống thật mãnh liệt.

Đó là một từ đẹp: *Mãnh liệt*. Hãy sống một cuộc đời phong phú. Chơi hết mình. Nhận rủi ro. Vươn thật cao. Đừng tiếc nuối. Đáng tin cậy. Vượt trội. Như tiểu thuyết gia Albert Camus đã nói: “Sống nỗ lực đến nỗi trào nước mắt.” Tôi thích lời này.

Tất nhiên ta cần hưởng thụ cuộc hành trình, bước đi nhẹ nhàng và cân bằng lòng can trường với lòng tử tế. Nhưng hãy hành động với lòng say mê, sự can đảm và ánh mắt ngời sáng. **Hành động đầy mãnh liệt**. Tất cả những người vĩ đại đều như thế.

98. Dấu ấn của bạn

Trong một tờ tạp chí *Best Life* tôi đọc được một câu của George Clooney: “Bạn chỉ có một thời ngắn ngủi trong đời để ghi dấu ấn của mình.” Hiển nhiên chứ? Có thể. Nhưng rất đúng.

Chúng ta rất dễ bị mắc kẹt trong những công việc hàng ngày mà quên lãng chuyện xây dựng di sản cho mình. Rất dễ tập trung vào các vấn đề mà quên đi chuyện theo đuổi lý tưởng. Rất dễ bị lôi kéo vào những mục tiêu tầm thường hàng ngày mà mất dấu những mục tiêu lớn lao. Tuy nhiên, cuộc đời xoay quanh với tốc độ cực nhanh. Nếu không dùng mỗi ngày để thực hiện dù chỉ một điều nào đó để ghi dấu, để đẩy xa tầm nhìn, để tỏa sáng, bạn có thể **bỏ lỡ cơ hội**. Tôi nhớ đến lời của nhà tư vấn Richard Leider từng nhận xét: “Những người trên 65 tuổi khi được hỏi ‘nếu sống lại cuộc đời, bạn sẽ sống khác ra sao?’ và họ nói ba điều: Tôi sẽ dành thời gian để dừng lại và hỏi những câu hỏi quan trọng. Tôi sẽ can đảm hơn và chấp nhận nhiều rủi ro hơn trong công việc và tình yêu. Tôi sẽ sống có mục đích – để tạo nên sự khác biệt.” Đó là tất cả ý nghĩa.

99. Để lại di sản

Sáng sớm nay tôi ngồi viết trong thư viện, lắng nghe nhạc của Luciano Ligabue, ngôi sao nhạc rock người Ý đang làm rúng động nền tảng âm nhạc quê nhà trong mấy tuần qua. Và tôi suy ngẫm đến vai trò lãnh đạo với cuộc đời.

Tôi vừa đọc xong tác phẩm *Hội chợ phù hoa* của nhà văn Art Buchwald, nay đã 80 tuổi và đang chiến đấu với căn bệnh suy thận^[1]. Khi đến gần cái chết người ta dường như gần hơn với những gì quan trọng nhất trong đời. Nó mang đến sự rõ ràng vô cùng. Nó loại bỏ mọi thứ phụ tùng mà ta tưởng rằng rất cần thiết khi ta còn trẻ. Nó giúp ta liên kết với sự thật (và sự thật khiến ta được tự do).

[1] Ông qua đời hai năm sau đó.

Họ hỏi ông: “Hạnh phúc hoàn hảo theo ông là gì?” Ông trả lời: “Mạnh khỏe.” Họ hỏi ông: “Khả năng nào ông muốn có nhất?” Ông trả lời: “Sống.” Rồi họ hỏi ông: “Tài sản quý giá nhất của ông là gì?” “Tất cả tác phẩm của tôi – ba mươi hai cuốn sách và mọi bài viết trên báo.” Bạn và tôi có thể rút ra điều thông tuệ nào từ đó? **Sự vĩ đại** nghĩa là khi bạn tạo nên một điều trong đời không những lớn hơn bạn mà còn **tồn tại lâu** hơn bạn. Sự công nhận, uy tín, vật chất, tất cả những thứ đó là những mục tiêu rất con người và rất tốt. Nhưng còn một thứ quan trọng hơn nhiều: di sản. Nghĩa là tạo sự khác biệt, những điều rất đặc biệt và ý nghĩa.

Di sản nào bạn tạo nên trong đời để thế hệ mai sau sẽ biết bạn từng tồn tại? Bạn sẽ thực hiện hành động cao quý nào, thái độ can trường nào ngay tại Giây Phút Bây để giải phóng cho sự vĩ đại đang ngủ say trong bạn, giúp nó ra trước ánh sáng của Ngày Hôm Nay? Tài sản quý giá nhất của bạn sẽ trông như thế nào? Và cuối cùng, bạn đã làm gì với những tài năng mình được ban tặng? Hãy tự vấn lương tâm.

100. Như Mandela

Tôi đang đọc một cuốn sách hay về Nelson Mandela, người mà tôi rất ngưỡng mộ. Một người nhìn xa trông rộng. Một nhà đấu tranh vì tự do. Một hình mẫu tuyệt vời về tầm cao mà con người có thể vươn tới.

Ông đã **mời ba người cai ngục** đến dự lễ nhậm chức tổng thống nước Nam Phi của mình – **một hành động đầy vị tha**.

Tôi muốn chia sẻ ở đây một phần trong lời giới thiệu của Bill Clinton, vì nó nói lên con đường mà bạn và tôi – những người dám ước mơ, những nhà lãnh đạo không cần danh phận, những con người muốn cống hiến hết mình – đang bước lên: *“Mỗi lần Nelson Mandela vào phòng, tất cả chúng tôi đều cảm thấy mình to lớn hơn một chút, tất cả chúng tôi đều muốn đứng dậy, đều muốn reo hò, vì chúng tôi muốn là một Mandela trong ngày tươi đẹp nhất của mình.”*

101. Hôm nay bạn sẽ xuất sắc chứ?

Có người đọc xong cuốn sách này hôm nay và bước ra thế giới để thực hiện một điều nào đó giúp họ lên một tầm cao mới của sự xuất sắc. Có người sẽ đưa ra quyết định trong những giờ tới để nâng cao chuẩn mực và thể hiện tiềm năng cao nhất. Có người sẽ bắt đầu một công việc nào đó – thậm chí chỉ là một cử chỉ nhỏ – mà theo thời gian sẽ tạo nên bước phát triển và kết quả không ngờ trên đường đời, trong mọi chiều kích. Tại sao người đó không phải là bạn?

Hãy quên đi những gì người ta từng nói. Đừng nghe những tư tưởng nhỏ mọn. Hãy bịt tai trước những lời chỉ trích. Hãy tin vào sự thật: Bạn sinh ra để **làm những điều lớn lao** trong đời mình. Đẻ ra ngoài thế giới và **nổi bật lên**. Mỗi lần bạn từ chối lời mời gọi ấy, bạn đã phản bội chính bản thân.

Hãy tôn vinh mình. Hãy khiến hôm nay – và cuộc đời – trở nên đặc biệt không thể nào quên. Một bước nhỏ bé chắc chắn sẽ tạo nên kết quả khổng lồ theo thời gian. Hãy nhớ con người thật của mình mà bạn được tạo nên để trở thành: một lãnh đạo không cần danh phận, một con người duy nhất, một người khiến cuộc đời trở nên tốt đẹp hơn. Tôi muốn tạm biệt bạn bằng lời nói của triết gia Marcus Aurelius: “Để sống như thể đây là ngày cuối cùng, đừng bao giờ hoang mang, đừng bao giờ hờ hững, đừng bao giờ kiêu cách – đó là một tính cách hoàn hảo.” Một câu nói tuyệt vời. Tôi chúc bạn thật xuất sắc.

Table of Contents

[Hãy là chính mình](#)
[Rào cản vô hình](#)
[Sức mạnh của sự đơn giản](#)
[Hoặc giỏi hoặc ra rìa](#)
[Nguyên tắc mở rộng thành công](#)
[Giữ đôi giày bóng láng](#)
[Lắng nghe kỹ](#)
[Ước mơ như David](#)
[Hãy làm ngay](#)
[Hãy tử tế](#)
[Không có lỗi](#)
[Một ngày mới](#)
[Lòng biết ơn](#)
[Nhanh chóng nhận lãnh trách nhiệm](#)
[Các ý tưởng đều vô giá trị](#)
[Mở to mắt](#)
[Biểu tượng huy hoàng](#)
[Hãy là người vô lý](#)
[Không phải mọi nhà lãnh đạo đều như nhau](#)
[Học từ lỗi lầm](#)
[Câu hỏi đúng](#)
[Khiêm nhường](#)
[Nhãn hiệu nổi tiếng](#)
[Yêu quý xung đột](#)
[Đồng hồ đo trách nhiệm](#)
[Thèm khát sự phát triển](#)
[Lời ngợi khen không là gì](#)
[Chấp nhận là khôn ngoan](#)
[Nhà tư tưởng thanh cao](#)
[Dư luận chẳng là gì](#)
[Bạn biết đùa không?](#)
[Cách tặng quyền lực](#)
[Thói quen](#)
[Tìm giây phút tuyệt vời](#)
[Nghịch lý của lời khen](#)
[May mắn và quy luật](#)
[Hội chứng lưng lừa](#)
[Nỗ lực thêm một phần trăm](#)

Có đi có lại
Nói điều bạn muốn
Lạc quan mãnh liệt
Lời nói yếm thế
Thoát khỏi vỏ sò
Đừng cố quá sức
Kiểm tra trước gương
Tìm những người bạn hay đòi hỏi
Đổi mới nơi bạn làm việc
Tự hào làm cha mẹ
Cổ máy che giấu
Đừng chờ cơ hội đến